

Chambre
des Représentants

SESSION 1968-1969

13 JUIN 1969

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention relative à la signification et la notification à l'étranger des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile et commerciale, et de l'Annexer faites à La Haye le 15 novembre 1965.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS.

Le projet de loi qui vous est soumis porte approbation de la Convention relative à la signification et la notification à l'étranger des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale, élaborée à la dixième session de la Conférence de La Haye de droit international privé. Ouverte à la signature le 15 novembre 1965, cette Convention a été signée par la Belgique le 21 janvier 1966.

Trois Conventions de La Haye relatives à la procédure civile, celle du 14 novembre 1896, qui n'est plus en vigueur aujourd'hui, celle du 17 juillet 1905 (1) et celle du 1er mars 1954 (2), laquelle n'apporte que de légères retouches à la Convention de 1905, ont déjà eu pour objet la transmission à l'étranger des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile et commerciale, articles 1 à 7 des Conventions de 1905 et de 1954.

(1) Approuvée par la loi du 20 avril 1909 (*Moniteur belge* du 25 avril 1909). Cette convention est en vigueur entre la Belgique et Israël, le Portugal et la Roumanie.

(2) Approuvée par la loi du 28 mars 1958 (*Moniteur belge* du 11 mai 1958). Cette Convention est en vigueur entre la Belgique et la République Fédérale d'Allemagne, l'Autriche, le Danemark, l'Espagne, la Finlande, la France, la Hongrie, l'Italie, le Luxembourg, la Norvège, les Pays-Bas, la Pologne, la Suède, la Suisse, la Tchécoslovaquie, la R.S.R., la Yougoslavie.

Kamer
van Volksvertegenwoordigen

ZITTING 1968-1969

13 JUNI 1969

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de betekenis en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken, en van de Bijlage, opgemaakt te 's-Gravenhage op 15 november 1965.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN.

Dit ontwerp van wet strekt tot bekragting van het Verdrag inzake de betekenis en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken, dat werd uitgewerkt op de Tiende Zitting van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht. Dit Verdrag staat voor ondertekening open sedert 15 november 1965 : het werd op 21 januari 1966 door België ondertekend.

Drie Haagse verdragen betreffende de burgerlijke rechtspleging, dat van 14 november 1896 hetwelk thans niet meer van kracht is, alsmede dat van 17 juli 1905 (1) en dat van 1 maart 1954 (2) hetwelk in het Verdrag van 1905 slechts kleine wijzigingen heeft aangebracht, hebben reeds regelingen getroffen voor de verzending naar het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken (de artikelen 1 tot 7 van de Verdragen van 1905 en 1954).

(1) Goedgekeurd hij de wet van 20 april 1909 (*Belgisch Staatsblad* van 25 april 1909). Dit Verdrag is van kracht tussen België en Israël, Portugal en Roemenië.

(2) Goedgekeurd bij de wet van 28 maart 1958 (*Bulgisch Staatsblad* van 11 mei 1958). Dit Verdrag is van kracht tussen België en de Bondsrepubliek Duitsland, Denemarken, Finland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Zuid-Slavië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Spanje, Tsjechoslowakije, de U. S. S. R., het Vaticaan, Zwitserland en Zweden.

Les Conventions de 1905 et de 1954 retiennent, à titre principal, la voie consulaire comme mode de transmission des actes. Le recours à cette voie implique l'intervention de nombreuses autorités. L'acte doit être transmis par l'huissier de justice au Ministère des Affaires étrangères, lequel le transmet au Consul dans la juridiction duquel l'acte éloit été remis. Le Consul fait parvenir l'acte à l'autorité compétente de l'Etat requis et celle-ci, par l'intermédiaire d'une autorité locale, fait remettre l'acte au destinataire. La même filière est suivie pour l'acheminement des pièces constatant la remise de l'acte.

Ces deux Conventions prévoient cependant que d'autres modes peuvent être utilisés, soit en vertu d'accords particuliers entre les Etats intéressés - la Belgique a conclu plusieurs accords de ce genre notamment avec l'Autriche (Déclaration du 1er décembre 1930), la France (Convention du 1er mars 1956) et la République Fédérale d'Allemagne (Convention du 25 avril 1959) - soit si la loi de l'Etat de destination ne s'y oppose pas (V, art. 6 des Conventions de 1905 et de 1954).

Il n'empêche que les Conventions de 1905 et de 1954, en choisissant comme règle générale, la voie consulaire pour la transmission des actes à l'étranger, ont donné lieu à cie séries critiques. Celles-ci sont d'autant plus fondées que, suivant certains systèmes législatifs comme le nôtre les délais pour comparaître ou pour exercer une voie de recours prennent cours non pas le jour où l'acte est effectivement parvenu au destinataire mais le jour où il a été remis à la poste ou à une autorité nationale.

Selon la thèse généralement admise par la Belgique la Convention de 1905 ne règle que la transmission des actes et n'a aucune incidence sur la validité de la signification (Circulaire du Ministre de la Justice du 30 avril 1909, Pasinomie 1909 p. 78). Toutefois en 1954, la Cour de Cassation décida que lorsque la signification d'un exploit est faite à l'étranger, par la voie consulaire, conformément à la Convention de La Haye du 17 juillet 1905, «il y a notification au sens de l'article 69bis, § 1er, 2°, du Code de Procédure civile, au moment où le Consul de Belgique remet l'acte à l'autorité désignée par l'Etat requis (art. 1er de ladite Convention) » (Pas. 1954, J, 577). Il résulte de cette jurisprudence, confirmée par un arrêt du 2 mars 1961 (1), que l'application des Conventions de La Haye exercerait une influence déterminante sur le moment auquel la signification a lieu. Nous ne croyons pas devoir nous étendre ici sur cette controverse. En fait, la solution adoptée par la Cour de Cassation sauvegarde davantage, mais non totalement, les droits de la défense. En effet, antérieurement à cet arrêt, la date à laquelle l'exploit était mis à la poste par l'huissier à l'intention du Ministère des Affaires étrangères, était prise pour point de départ des délais.

Un défendeur résidant à l'étranger pouvait donc, non seulement être jugé par défaut avant même d'avoir été atteint par l'acte introductif d'instance, mais aussi être condamné sans avoir eu la possibilité d'exercer les recours qui lui étaient ouverts.

L'interprétation de la Cour de Cassation atténue ce danger sans toutefois l'éliminer; il subsiste notamment, en cas de retard apporté par l'autorité requise à faire remettre l'acte au destinataire,

(1) v. Rigaux. La signification des actes judiciaires à l'étranger. Revue critique de droit international privé, 1963, p. 448 et suivantes.

In de Verdragen van 1905 en 1954 wordt in hoofdzaak de consulaire weg als wijze van toezending van de stukken in aanmerking genomen. Deze weg vergt de bemiddeling van talrijke autoriteiten. Het stuk moet door de deurwaarder worden toegezonden aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken, dat het verder doorzendt aan de consul in wiens ambtsgebied het stuk moet worden afgegeven. De consul zendt het stuk aan de bevoegde autoriteit van de aangezochte Staat die het op haar beurt door de zorg van een plaatselijke autoriteit aan de geadresseerde doet overhandigen. Dezelfde weg wordt in omgekeerde richting gevolgd voor de documenten waarin de afgifte van het stuk wordt vastgesteld.

Beide Verdragen laten echter de mogelijkheid open om de toezending op een andere wijze te regelen, hetzij aan de hand van bijzondere akkoorden tussen de betrokken Staten - België heeft verscheidene akkoorden van dat soort gesloten, onder meer met Oostenrijk (Verklaring van 1 december 1930), Frankrijk (Overeenkomst van 1 maart 1956) en de Bondsrepubliek Duitsland (Overeenkomst van 25 april 1959) - hetzij als de wet van de Staat van bestemming zich daartegen niet verzet (zie art. 6 van de Verdragen van 1905 en van 1954).

Hoe dan ook, op de Verdragen van 1905 en van 1954 werd scherpe kritiek uitgeoefend daar zij de consulaire weg voor de toezending van stukken in het buitenland als algemene regel vooropstellen. Deze kritiek is des te meer gegronde daar in wetsstelsels zoals het onze de termijnen voor het verschijnen of de aanwending van rechtsmiddelen niet ingaat op de dag waarop het stuk werkelijk de geadresseerde bereikt, maar op de dag waarop het ter post of aan een autoriteit van het land wordt afgegeven.

Volgens de opvatting die in België algemeen wordt aanvaard, regelt het Verdrag van 1905 alleen de toezending van de stukken en heeft het geen enkel gevolg ten aanzien van de geldigheid van de betekening. (Circulaire van de Minister van Justitie van 30 april 1909, Pasinomle 1909, blz. 78). Nochtans heeft het Hof van Cassatie in 1954 beslist dat, wanneer de betekening van een exploit in het buitenland werd gedaan langs de consulaire weg overeenkomstig het Haags Verdrag van 1905, «de betekening plaatsheeft, naar de zin van artikel 69bis, paragraaf 1, 2°, van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, op het ogenblik waarop de akte door de consul van België aan de door de aangezochte Staat aangewezen overheid overhandigd wordt [artikel 1 van genoemd verdrag] » (Arr. van het Hof van Verbr. 1954, blz. 455). Volgens die rechtspraak, die bevestigd werd bij een arrest van 2 maart 1961 (1), is de toepassing van de Haagse Verdragen beslissend ten aanzien van het tijdstip waarop debetekening plaatsheeft. Over dit twistpunt hoeven wij hier niet verder uit te wenden. In feite werden de rechten van de verdiging door de oplossing van het Hof van Cassatie beter gevrijwaard, maar niet volkomen. Want dit arrest was immers de datura waarop de deurwaarder het exploit ter post afgaf voor toezending aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het uitgangspunt voor de berekening van de termijnen.

Een in het buitenland verblijvende verweerder kon dus niet alleen blij verstek worden gevonnist, zelfs want dat de akte van rechtsingang hem had bereikt, maar ook het recht verbeuren om de hem ter beschikking staande rechtsmiddelen aan te wenden.

De opvatting van het Hof van Cassatie heeft die moeilijkheid verholpen zonder ze echter uit te schakelen : het eeuvel bestaat nog steeds wanneer de aangezochte autoriteit het stuk aan de geadresseerde met vertraging bezorgt.

(1) Zie Rigaux, La signification des actes judiciaires à l'étranger. Revue critique de droit international privé, 1963, p. 448 en volgende.

En droit français, la signification est réputée accomplie: à la date d'envoi de: l'acte au Parquet (art. 69, 1er D^e, du C. P., C), Les droits italiens (art. 142 et 143 du CP. C.), luxembourgeois (arrêté-loi du 1er avril 18H) et néerlandais (art.4, gc, CP. C.) ou viennent des règles analogues.

D'autres pays, par contre, comme l'Allemagne et les Etats scandinaves, considèrent que la signification n'est réputée accomplie que par la remise de l'acte à son destinataire. Un tel système, s'il sauvegarde entièrement les droits du défendeur, est toutefois de nature à mettre en péril les droits du demandeur. Ainsi que le signale le Commissaire Royal à la réforme judiciaire, cette solution « présente le désavantage de ne pas permettre à l'expéditeur de préciser avec certitude la date de réception : à quel moment le délai de prescription est-il interrompu, quant le délai de comparution expire-t-il ? Autant de questions auxquelles il est difficile de répondre lorsqu'on adopte le système de la réception de l'acte » (Doc. Sénat-Session 1963-1964, n° 60, p. 36).

C'est pour répondre à ces diverses préoccupations qu'à l'initiative de l'Union Internationale des Huissiers de Justice et Officiers judiciaires, la neuvième session de la Conférence avait décidé en 1960 de rechercher les moyens d'assurer « la remise effective et rapide des actes judiciaires et extrajudiciaires aux personnes résidant à l'étranger »,

Une Commission spéciale réunie à La Haye du 4 au 14 février 1964 s'est efforcée de remédier aux inconvénients que présentent les Conventions de 1905 et 1954. A cette fin, elle a proposé l'adoption d'une technique nouvelle assurant une transmission plus rapide des actes à l'étranger et de moyens propres à sauvegarder les droits du défendeur,

Un avant-projet de Convention accompagné d'un rapport de M. Taborda-Ferreira, délégué du Portugal à cette Commission, fut soumis aux délibérations de la dixième session de la Conférence.

Les lignes maîtresses de cet avant-projet sont reprises dans la Convention du 15 novembre 1965.

I. - Champ d'application de la Convention.

La Convention s'applique, selon son article 1er, aux actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale. Pas plus que les Conventions antérieures, elle ne définit ni ne qualifie les expressions « actes judiciaires et extrajudiciaires » et « matière civile ou commerciale », la pratique n'ayant pas révélé de difficulté à cet égard.

Elle s'applique dans tous les cas où ces actes doivent être transmis à l'étranger pour y être signifiés ou notifiés. C'est la loi de l'Etat d'origine qui déterminera, s'il y a lieu de transmettre un acte à l'étranger. Ainsi, pour la Belgique, la Convention sera applicable suivant l'article 40 du Code Judiciaire, à ceux qui n'ont en Belgique ni domicile, ni résidence, ni domicile élu connus, à moins que le destinataire de l'acte soit trouvé en Belgique,

L'emploi des mots « pour y être signifié ou notifié » n'est pas exempt d'ambiguïté. On pourrait en déduire que la Convention impose une modification des législations nationales en matière de signification, telles notamment les législations belges et françaises.

Il n'en est cependant pas ainsi.

La Convention ne doit pas être considérée comme substituant un nouveau mode de signification ou de notification

Naar Frans recht wordt de betekening geacht te zijn gegeven op de dag van toezinging van het stuk aan het parker (art. 69, 10e, van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging). Een soortgelijke regeling vindt men ook in het Italiaanse recht (art. 142 en 143 van het W. B. R.), het Luikse recht (wetsbesluit van 1 april 1814) en het Nederlandse recht (art. 4, 8^e, van het W.B.R.).

In andere landen, zoals Duitsland en de Scandinavische Staten, wordt daarentegen de betekening slechts door de afdrukken van het stuk aan de geadresseerde geacht te zijn voltrokken. Met een dergelijk stelsel zijn de rechten van de verdediging volkomen gevrijwaard maar worden de rechten van de eiser kwetsbaar. Die oplossing, aldus de Koninklijke Commissaris voor de rechterlijke hervorming, « biedt het nadrukkelijk dat ze aan de verzender de moeilijkheid niet biedt om met zekerheid de datum van ontvangst te bepalen: op welk openblik is de verjaringstermijn gestuurd, wanneer verloopt de verschijningstermijn ? Evenveel vragen waarop het dikwijls moeilijk is te antwoorden als men het stelsel van de ontvangst van de akte aanneert », (Doc. Senaat, zitting 1963-164, n° 60, blz. 60).

Om voor deze moeilijkheden een oplossing te vinden werd in 1960 ter Negende Zitting van de Conferentie door toedoen van de Internationale unie van gerechtsdeelvlaarders en gerechtelijke ambtenaren besloten, de middelen te onderzoeken om daadwerkelijke en snelle afdrukken van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken aan personen in het buitenland te bevorderen.

Een bijzondere commissie, die van 4 tot 14 februari 1964 te Den Haag is bijeengesteld, heeft haar krachten vereind om de bezwaren van de Verdragen van 1905 en 1954 te verhelpen. Te dien einde stelde zij de toepassing voor van een nieuwe techniek ter bevordering van een snellere verzending van stukken naar het buitenland, alsmede de middelen om de rechten van de verweerde te vrijwaren.

Een voorontwerp van Verdrag met een Verslag van de heer Taborda-Ferreira, afgevaardigde van Portugal bij die Commissie, werd aan de beraadslaging van de Tiende Zitting van de Conferentie onderworpen.

Op de hoofd trekken van dit voorontwerp werd het Verdrag van 15 november 1965 uitgebouwd.

I. - Toepassingsgebied van het Verdrag.

Het Verdrag is volgens artikel 1 van toepassing op de gerechtelijke en buiten gerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken. Zoals in de vorige verdragen wordt geen omschrijving of nadere verklaring gegeven van de uitdrukkingen « gerechtelijke en buiten gerechtelijke stukken » en « in burgerlijke zaken of in handelszaken », daar ill de praktijk desbetreffend geen moeilijkheden zijn gerezen.

Het is van toepassing in alle gevallen waann de stukken ter betekening of kennisgeving naar het buitenland moeten worden verzonden. De wet van het land van herkomst beslist of het stuk naar het buitenland moet worden gezonden. Overeenkomstig artikel 40 van het Gerechtelijk Wetboek, zal dus voor België het Verdrag toepasselijk zijn op hen die hier te lande geen gekende woonplaats, verblijfplaats of gekozen woonplaats hebben, tenzij de geadresseerde in België wordt gevonden.

De bewoordingen « ter betekening of kennisgeving » zijn niet vrij van dubbelzinnigheid. Men zou eruit kunnen afleiden dat het Verdrag de wijziging van de nationale wetgevingen inzake betekening oplegt, zoals met name de Belgische en Franse wetgevingen,

Dit is echter niet zo,

Het Verdrag voert geen nieuwe wijze van betekening of kennisgeving in, die in de plaats komt van de desbetref-

à celui qui est organisé par les législations nationales mais comme réglant la transmission dans un Etat étranger, partie à la Convention, des actes judiciaires et extrajudiciaires susceptibles de donner lieu à signification. Ott à notification,

Nous pensons qu'il eût été préférable d'adopter, comme M. Van Reepinghen, Commissaire royal à la réforme judiciaire et chef de la Délégation belge à la dixième session de la Conférence de La Haye, l'avait proposé, une formulation neutre selon laquelle la Convention aurait été applicable lorsque l'acte devait être transmis à l'étranger, afin d'être porté à la connaissance des parties (1).

Mais si la Convention autorise le maintien des systèmes nationaux, elle s'applique obligatoirement lorsqu'un acte doit être transmis dans un Etat cocontractant, même si dans l'Etat d'origine, la signification ou la notification est réputée accomplie par la remise de l'acte au Parquet ou à la poste.

Quant à remplacement des termes «signifié ou notifié» il a été retenu sur une proposition de M. Van Reepinghen et tient compte du texte du Code judiciaire selon lequel la signification consiste dans la remise d'une copie de l'acte par l'exploit d'huisser alors que la notification vise l'envoi d'un acte de procédure en original ou en copie, elle a lieu par la poste ou, dans les cas déterminés par la loi suivant les formes que celle-ci prescrit (art. 32 du Code judiciaire).

En tout état de cause, la Convention ne modifie pas le point de départ des délais tel qu'il est établi par les législations nationales (Actes et documents de la dixième Session, Tome III, page 365).

Il y a donc lieu d'en déduire qu'elle n'apporte aucune modification à l'article 40 du Code judiciaire aux termes duquel «la signification est réputée accomplie par la remise de l'acte aux services de la poste», sous réserve toutefois des articles 15 et 16 de la Convention.

II. - Transmission des actes,

La Convention instaure, à titre principal, un nouveau mode de transmission des actes. Selon l'article 3, les actes sont transmis directement par l'autorité ou l'officier ministériel compétent de l'Etat d'origine, c'est-à-dire de l'Etat où l'acte aura été établi, à l'autorité centrale qui sera désignée dans l'Etat de destination.

L'innovation qu'apporte la Convention revêt un double aspect: d'une part, l'absence de tout échelon intermédiaire entre l'officier ministériel de l'Etat d'origine et l'autorité centrale de l'Etat de destination; d'autre part, la désignation dans chacun des Etats d'une autorité centrale qui assurera la charge de recevoir les demandes de transmission des actes et d'y donner suite. Le Ministère belge de la Justice sera désigné en Belgique comme autorité centrale. La demande adressée à l'autorité centrale sera accompagnée de l'acte judiciaire ou de sa copie, en double exemplaire. L'obligation de présenter l'acte en double exemplaire, déjà prévue par la Convention du 1er mars 1954 (art. 3) a pour but de faciliter la mission de l'autorité centrale qui pourra immédiatement faire remettre le double au destinataire et garder une copie dans ses archives.

Cette demande sera établie sur une formule conforme à un modèle annexé à la Convention. L'article 7 de la Convention prévoit que les mentions imprimées doivent être

fende voorzieningen in de nationale wetgevingen, maar moet worden beschouwd als een regeling van de verzendin[J naar een vreemde Staat die bij het Verdrag partij]. Is, van de gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken die voor betekening of kennisgeving in aanmerking komen.

Wij menen dat het beter ware geweest, zoals de heer Van Reepinghen, Koninklijk Commissaris voor de rechterlijke hervorming en leider van de Belgische afvaardiging ter Tiende Zitting van de Haagse Conferentie, heeft voorgesteld, neutrale bewoordingen te gebruiken, volgens welke net Verdrag van toepassing zou zijn wanneer het stuk naar het buitenland moet worden gezonden om ter kennis van partijen te worden gebracht (1).

Volgens het Verdrag mogen aldus de nationale stelsels in stand worden gehouden, maar de toepassing ervan wordt verplicht wanneer het stuk moet worden gezonden naar een Staat die het mede heeft ondertekend, zelfs indien de betekening of de kennisgeving in de Staat van herkomst door afgifte van het stuk op het parket of ter post als verricht wordt beschouwd.

De bewoordingen «betekening of kennisgeving» werden in aanmerking genomen op voorstel van de heer Van Reepinghen. Ze houden rekening met de tekst van het Gerechtelijk Wetboek waarin onder betekening wordt verstaan de afgifte van een afschrift van de akte bij deurwaardersexploit, en onder kennisgeving de toezending van een akte van rechtspleging in origineel of in afschrift, langs de post of op een andere wijze, in de gevallen die de wet bepaalt (art. 32 van het Gerechtelijk Wetboek).

Hoe dan ook, het Verdrag wijzigt nietsaan het uitgangspunt van de termijnen zoals dit bij de nationale wetgevingen wordt vastgesteld (Handelingen en bescheiden van de Tijde Zitting, dl. III, blz. 365).

Het Verdrag houdt dus geen wijziging in van artikel 40 van het Gerechtelijk Wetboek, volgens hetwelk «de betekening geacht wordt te zijn verricht door de afgifte van de akte aan de postdienst», behoudens echter het bepaalde bij de artikelen 15 en 16 van het Verdrag.

II. - Toezending van de stukken,

Het hoofdoogmerk van het Verdrag is de invoering van een nieuwe wijze van toezending van de stukken. Volgens artikel 3 richt de bevoegde autoriteit of ministeriële ambrénaar van de Staat van herkomst, d.i. de Staat waar het stuk is opgemaakt, de stukken rechtstreeks aan de centrale autoriteit die in de Staat van bestemming wordt aangewezen.

Nieuw in het Verdrag is enerzijds het verdwijnen van de tussenschakel tussen de ministeriële ambtenaar van de Staat van herkomst en de centrale autoriteit van de Staat van bestemming en anderzijds de aanwijzing in iedere Staat van een centrale autoriteit met als opdracht de aanvragen tot betekening of kennisgeving van de stukken te ontvangen en af te doen. In België zal het Belgische Ministerie van Justitie als centrale autoriteit worden aangewezen. De aan de centrale autoriteit gerichte aanvraag moet vergezeld gaan van twee exemplaren van het gerechtelijk stuk of van twee afschriften daarvan. Het voorleggen van het stuk in twee exemplaren, zoals reeds in het Verdrag van 1 maart 1954 (art. 3), werd als verplichting gesteld ten einde de taak van de centrale autoriteit te vergemakkelijken. Zij kan zo onmiddellijk een exemplaar aan de geadresseerde doen algeven en een afschrift in haar archief bewaren.

De aanvraag moet worden gesteld op een formulier waarvan het model aan het Verdrag is toegevoegd. Artikel 7 bepaalt dat het te drukken gedeelte in het Frans of in het

(1) Conférence de La Haye de droit International privé, Actes et Documents de la Dixième Session, Tome III, p. 166.

(1) Haagse Conferentie voor Internationaal privaatrecht: Handelingen en bescheiden van de Tiende Zitting, dl. III, blz. 166.

rédigées soit en français, soit en anglais, elles peuvent, en outre, être établies dans la langue ou une des langues officielles de l'Etat d'origine.

Les blancs correspondant à ces mentions sont l'emploi soit dans la langue de l'Etat requis soit en langue française soit en langue anglaise. La Convention laissant au requérant la liberté de choisir celle de ces langues dans laquelle les blancs seront remplis.

L'autorité centrale saisie de la demande est chargée de procéder ou de faire procéder à la remise de l'acte (art. 5).

Elle pourra, à cette fin, conformément aux indications qui lui auront été données par le requérant, soit faire procéder à la simple remise de l'acte, soit utiliser les formes prescrites par sa législation pour la signification ou la notification des actes judiciaires, soit employer telle forme particulière si celle-ci est demandée par le requérant. A cet égard, la Convention retient les règles qui figuraient déjà dans les Conventions de 1905 et de 1954 (v. art. 2 et 3).

L'article 5 règle en son alinéa 3 le problème de la traduction de l'acte.

L'acte lui-même ne doit pas être traduit ou accompagné d'une traduction s'il s'agit d'une demande tendant à la seule remise de l'acte au destinataire ainsi qu'il est dit à l'alinéa 4 de l'article 5. A cet égard, la Convention retient le système des Conventions de 1905 et de 1951 qui, dans une très large mesure, a donné satisfaction. Lorsque l'acte doit être signifié ou notifié selon les formes prescrites par la loi de l'Etat requis, l'autorité centrale de cet Etat est en droit de demander au requérant que l'acte soit rédigé ou accompagné d'une traduction dans la langue ou dans une des langues officielles de l'Etat requis. Sur ce point, la Convention s'écarte de l'article 3 des Conventions de 1905 et 1954 qui prévoyait la traduction obligatoire de l'acte. Cette modification, qui est de nature à éviter les frais de traduction, a été rendue possible par le fait que la formule prévue pour la demande de signification ou de notification doit contenir les éléments essentiels de l'acte. Ce résumé doit permettre tant à l'autorité centrale qu'au destinataire de l'acte de connaître l'objet du litige et de répondre à une éventuelle citation en justice. Si l'autorité centrale ne s'estime pas suffisamment informée par ce résumé, elle pourra exiger une traduction de l'acte.

Il appartient à l'autorité centrale d'établir ou de faire établir une attestation relatant l'exécution de la demande (art. 6). La Convention admet toutefois que l'attestation puisse être établie par une autre autorité que l'Etat requis aura désignée à cette fin.

Il n'entre pas dans les intentions du Gouvernement belge de faire usage de cette faculté, afin de maintenir une unité dans l'application de la Convention.

L'attestation doit également être conforme à la formule modèle annexée à la Convention. Aux termes de cette formule doivent être indiqués: la date, le lieu et la forme de la remise, l'identité de la personne à laquelle l'acte a été remis, la qualité en laquelle elle l'a reçu, aussi bien que les liens de parenté, de subordination ou autres existant entre elle et le destinataire.

Le cas échéant, les motifs pour lesquels la remise n'a pu avoir lieu, doivent être indiqués. Il en est de même si l'exécution de la demande a été refusée par l'Etat requis sur la base de l'article 13.

Enfin, l'article 7 dispose, en son alinéa 3, dans un but de simplification et de rapidité, que l'autorité centrale adresse l'attestation directement au requérant.

Engels moet zijn gesteld; het kan daarenboven tevens worden gesteld in de officiële taal of in een van de officiële talen van de Staat van herkomst.

Hetgeen in de aansluitende witte vakken moet worden ingevuld dient hetzij in de taal van de aanbezochte Staat, hetzij in het Frans, hetzij in het Engels te worden gesteld: het Verdrag laat de verzoeker vrij in de keuze van de taal waarin hij de witte vakken wil invullen.

De centrale autoriteit waaraan de aanvraag wordt gericht zorgt zelf voor de betekenis of de kennisgeving van het stuk, of doet de betekenis of de kennisgeving ervan verrichten (art. 5).

Daartoe kan zij, overeenkomstig de aanwijzingen van de aanvrager, het stuk eenvoudig doen afgeven, ofwel daarbij de door haar wetgeving voorgeschreven vormen voor de betekenis of de kennisgeving van gerechtelijke stukken in acht nemen, of nog een bijzondere vorm gebruiken indien de aanvrager daarom verzoekt. Op dat gebied vindt men in het Verdrag de regelen terug die reeds in de Verdragen van 1905 en 1951 waren gesteld (art. 2 en 3).

Het vraagstuk van de vertaling van de akte krijgt zijn beslag in het derde lid van artikel 5.

Het stuk zelf moet niet worden vertaald of van een vertaling vergezeld gaan indien de aanvraag strekt tot de enkele afgifte van het stuk aan degene voor wie het bestemd is, zoals in het vierde lid van artikel 5. Hier ook blijft men bij het stelsel van de verdragen van 1905 en 1954, dat ruimschoots voldoende heeft gegeven, Wanneer de betekenis of de kennisgeving van het stuk moet geschieden volgens de vormen die door de wet van de aangezochte Staat zijn voorgeschreven, heeft de centrale autoriteit van die Staat het recht om van de aanvrager te verlangen dat het stuk is opgemaakt of vergezeld gaat van een vertaling in de taal of in een van de officiële talen van de aangezochte Staat. Op dat punt wijkt het Verdrag af van artikel 3 van de verdragen van 1905 en 1954 die de vertaling oplegden. Met die nieuwe regeling kunnen vertaalkosten worden bespaard: ze werd mogelijk door de invoering van het formulier voor de aanvraag om betekenis of kennisgeving, waarin de aard en het onderwerp van het stuk moeten worden beschreven. Deze samenvatting zal zowel de centrale autoriteit als de geadresseerde in de mogelijkheid stellen het voorwerp van het geschil te kennen en een eventuele daadvaarding in rechte te beantwoorden. Indien de centrale autoriteit oordeelt dat die samenvatting haar geen voldoende inzicht geeft in het geval, kan zij een vertaling van het stuk eisen.

De centrale autoriteit moet een verklaring opmaken of doen opmaken over de wijze waarop aan de aanvraag uitvoering is gegeven (art. 6). Het verdrag aanvaardt echter dat de verklaring wordt opgemaakt door een andere autoriteit, die daartoe door de aangezochte Staat wordt aangewezen.

Het ligt niet in de bedoeling van de Regering van die vrijheid gebruik te maken. Hiernee wil zij de eenvormige toepassing van het Verdrag bevorderen,

Ook de verklaring moet overeenstemmen met het model-formulier dat aan het Verdrag is toegevoegd. Dit formulier laat open ruimte voor de datum, de plaats en de vorm van de afgifte, de identiteit van degene aan wie het stuk werd afgegeven, de hoedanigheid waarin deze het stuk in ontvangst heeft genomen en zijn verhouding tot degene VOOR wie het stuk bestemd is: verwantschap, dienstbetrekking of andere verhouding.

Eventueel moeten de redenen worden vermeld waarom aan de aanvraag niet werd voldaan. Dit is ook het geval wanneer de aangezochte Staat de aanvraag op grond van artikel 13 heeft geweigerd.

Ten slotte bepaalt artikel 6 in zijn derde lid dat de verklaring rechtstreeks door de centrale autoriteit aan de aanvrager wordt toegezonden, zulks voor de eenvoudige en snelle afwikkeling.

Le recours à l'autorité centrale n'est pas la seule voie de transmission autorisée. D'autres modes déjà prévus par les Conventions de 1905 et de 1954 et qui ont donné satisfaction sont repris.

L'article 8, qui correspond à l'article 6, alinéa 1er, n° 3 des Conventions de 1905 et de 1954, reconnaît à chaque Etat la faculté de faire procéder aux significations et notifications, sans contrainte, par les soins de ses agents diplomatiques ou consulaires,

L'Etat où la remise de l'acte doit avoir lieu a le droit de s'opposer à l'utilisation de cette voie, sauf si le destinataire de l'acte est un ressortissant de l'Etat d'origine. L'Etat qui entend faire usage de ce droit d'opposition devra, selon l'article 21, alinéa 2, lettre a, en aviser le Ministère des Affaires étrangères des Pays-Bas soit au moment du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, soit ultérieurement. Cette dernière obligation qui existe aussi dans les autres cas où un Etat peut s'opposer à un mode de transmission, constitue un progrès par rapport aux Conventions de 1905 et 1954, les Etats Contractants étant ainsi exactement renseignés sur la position de leurs partenaires.

Le Gouvernement belge entend faire usage du droit d'opposition prévu à l'article 8, afin d'assurer à nos nationaux qui seraient destinataires d'actes dressés à l'étranger, les diverses garanties qui implique le recours aux autorités belges et notamment l'application de l'article 13.

Le Gouvernement belge désignera également le Ministère de la Justice comme autorité compétente au sens de l'article 9.

L'article 9 prévoit également la possibilité d'utiliser la voie consulaire, non plus pour que le Conseil remette directement l'acte au destinataire, mais pour qu'il le fasse parvenir par l'intermédiaire de l'autorité qui sera désignée à cet effet dans l'Etat requis. Il s'agit de la voie qui était admise, à titre principal, dans les Conventions de 1905 et de 1954.

Cet article admet, en outre, la faculté d'utiliser la voie diplomatique, mais uniquement, en raison de la lenteur de ce mode de transmission, « si des circonstances exceptionnelles l'exigent ». Cette expression couvre, par exemple, la transmission d'un acte judiciaire lorsque l'Etat étranger en est le destinataire.

L'article 10.

Cet article prévoit l'utilisation subsidiaire d'autres voies directes de transmission. Celles-ci ne pourront toutefois être utilisées si l'Etat de destination a déclaré s'y opposer par une notification faite au Ministère des Affaires étrangères des Pays-Bas (article 21, 2e alinéa, lettre a).

La lettre a) autorise la signification et la notification par la voie de la poste. Cette faculté correspond à celle prévue à l'article 6, n° 1 des Conventions de 1905 et de 1954. Elle permet la mise en œuvre de l'article 40 du Code judiciaire, sauf si l'Etat de destination s'oppose à ce mode de transmission.

La lettre b) reconnaît la faculté pour des officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétentes de l'Etat d'origine de faire procéder à des significations ou notifications par des officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétentes de l'Etat de destination.

Cette disposition correspond à l'article 6, na 2, des Conventions de 1905 et de 1954.

Est ainsi maintenue la possibilité de communications directes entre huissiers de justice ou entre fonctionnaires. La mention « autres personnes compétentes » a pour but d'attri-

De bemiddelin q van de centrale autoriteit is niet de enige toelateu weq. Andere wijzen van toezending waarin de verdragen van 1905 en 1954 reeds hadden voorzien, hebben voldoening qeq even en werden dus overgenomen.

Artikel 8, dat ove reensternt met artikel 6, eerste lid, n° 3 van de Verdragen van 1905 en 1954, laat aan iedere Staat 'de vnjheid om de bet ekemingen en kennisgevingen, zonder rechtsdwang, door de zorg' van zijn diplomatieke of consulaire ambtenaren te doen verrichten.

De Staat waarin de afgifte van het stuk moet plaatsvinden heeft het recht om zich tegen die wijze te verzetten, tenzij de geadresseerde onderdaan is van het land van herkomst. De Staat die van dit recht van verzet wil gebruik maken moet overeenkomstig artikel 21, tweede lid, letter a, daarvan bericht geven aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, hetzij op het ogenblik van de nederlegging van de akte van bekraftiging, hetzij op een later tijdstip. Deze laatste verplichting, die eveneens bestaat in de aridere gevallen waarin een Staat zich tegen een wijze van toezending kan verzetten, is een vooruitgang ten opzichte van de Verdragen van 1905 en 1954, daar aldus de verdragsjuitende Staten nauwkeurig over het standpunt van hun partners zijn ingelicht.

De Regering heeft de bedoeling gebruik te maken van het recht van verzet overeenkomstig artikel 8, ten einde aan onze landgenoten voor wie in het buitenland opgemaakt stukken bestemd zijn de diverse waarborgen te verzekeren die aan de bemiddehng van Belgische autoriteiten verbonden zijn, inaanderheid de toepassing van artikel 13.

De Belgische Regering zal eveneens het Ministerie van Justitie aanwijzen als bevoegde autoriteit in de zin van artikel 9.

Artikel 9 voorziet eveneens in de mogelijkheid om de consulaire weg te gebruiken, niet voor de rechtstreekse afgifte van het stuk aan de geadresseerde door de consul, maar voor de toezending ervan door deze laatste voor verdere doorzending aan de autoriteit die daartoe door de aangezochte Staat wordt aangewezen. Het gaat hier om de wijze van toezending die in de Verdragen van 1905 en 1954 als de hoofdzakelijke gold,

Voorts wordt in dit artikel de mogelijkheid gelaten om de diplomatische weg te gebruiken, doch, wegens de traagheid van die wijze van toezending, alleen « indien buiten gewone omstandigheden dit noodzakelijk maken ». Deze uitdrukking dekt bijvoorbeeld de toezending van een gerechtelijk stuk wanneer de vreemde Staat de geadresseerde is.

Artikel 10.

Dit artikel voorziet in bijkomende wijzen van rechtstreekse toezending. Van deze zal echter geen gebruik worden gemaakt indien de Staat van bestemming door een kennisgeving aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland verklaart zich daartegen te verzetten (art. 21, tweede lid, letter a).

Letter a) laat de betrekking en de kennisgeving rechtstreek over de post toe. Deze regeling stemt overeen met die waarin artikel 6, n° 1, van de Verdragen van 1905 en 1954 had voorzien. De toepassing van artikel 40 van het Gerechtelijk Wetboek is dus mogelijk tenzij de Staat van bestemming zich tegen die wijze van toezending verzet.

Letter b) verleent bevoegdheid aan ministeriële ambtenaren, ambtenaren of andere bevoegde personen van de Staat van herkomst om betrekkingen of kennisgevingen te doen verrichten door ministeriële ambtenaren, ambtenaren of andere bevoegde personen van de Staat van bestemming.

Deze bepaling sterft overeen met artikel 6, n° 2, van de Verdragen van 1905 en van 1954.

De mogelijkheid van rechtstreeks verkeer tussen gerechtsdeurwaarders of tussen ambtenaren blijft dus bestaan. Met de vermelding van « andere bevoegde personen » wil men

buer aux solicitors qui, au Royaume-Uni, ont compétence pour notifier, des actes sans avoir la qualité d'officiers ministériels, la possibilité de demander des notifications à l'étranger,

La lettre c) reconnaît la faculté aux personnes privées de faire faire des notifications d'actes judiciaires directement par les soins des officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétentes de l'Etat de destination.

Cette disposition correspond également à l'article 6, n° 2, des Conventions de 1905 et de 1954.

L'article II prévoit que les Etats contractants peuvent s'entendre pour admettre d'autres voies de transmission que celles prévues par la Convention et notamment la communication directe entre leurs autorités respectives.

Cette disposition a son équivalent dans l'article premier, dernier alinéa, des Conventions de 1905 et de 1954.

On pourrait peut-être considérer qu'elle fait double emploi avec celle de l'article Ia, lettre b) de la présente Convention. Elle a toutefois une signification différente. Tout d'abord, elle permet à un Etat contractant de conclure avec un autre ou certains autres Etats contractants des accords prévoyant d'autres modes de transmission que ceux prévus par la Convention, telles des communications directes entre parquets ou ministères de la Justice, qui ne sont pas prévus par l'article 10. En outre, elle autorise un Etat, qui ferait éventuellement usage du droit d'opposition que lui confère l'article 10, d'y renoncer, par voie d'accord, dans ses rapports avec un autre ou d'autres Etats contractants.

Par son article 12, la Convention règle le problème des frais, de la même manière que les Conventions de 1905 et de 1954. Le principe établi est celui de la gratuité quant les transmissions sont faites par les services de l'Etat requis. Le remboursement ne doit avoir lieu que si l'intervention d'un huissier de justice ou d'une autre personne qualifiée [solicitor] ou l'emploi d'une forme particulière ont été requis,

Il appartient à l'autorité centrale de réclamer directement le remboursement des frais au requérant étranger.

Comme les Conventions de 1905 et de 1954 (art. 4), l'article 13 ne permet à l'Etat requis de refuser l'entraide que s'il juge que l'exécution de la demande est de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Le second alinéa de cet article impose à l'Etat requis l'obligation de donner suite à la demande même lorsque, pour l'affaire en cause, ses tribunaux sont exclusivement compétents ou lorsque sa législation n'autorise pas l'action qui sera de fondement à l'acte.

L'alinéa 3 prévoit que l'autorité centrale doit informer le requérant du refus d'exécution et en indiquer les motifs afin de permettre au demandeur de prendre toutes mesures appropriées.

L'article 14 prévoit l'utilisation de la voie diplomatique pour régler les difficultés qui s'élèveraient entre Etats contractants à l'occasion de la transmission des actes judiciaires. Il correspond à l'article 1e, 2e alinéa des Conventions de 1905 et de 1954.

III. - Sauvegarde des droits de la défense.

Les articles 15 et 16 qui sont relatifs à cette question sont les plus importants de la Convention. Ils sont de nature à modifier les règles de procédure en vigueur dans les Etats contractants.

ook aan de solicitors die in het Verenigd Koninkrijk tot kennisgeving van stukken bevoegd zijn, zonder de hoedanlheid van ruinisterieel ambteuaar te bezitten, de mogelijkheid geven om kennisgevingen in het buitenland te vragen.

Letter c) verleent bevoegdheid aan particulieren om betekenissen of kennisgevingen van stukken rechtstreeks te doen verrichten door de ministeriële ambtenaren, ambtenaren of andere bevoegde personen van de Staat van bestemming,

Deze bepaling heantwoordt eveneens aan artikel 6, n° 2, van de Verdragen van 1905 en van 1954.

Artikel II bepaalt dat de Verdragsluitende Staten kunnen overeenkomen andere wijzen van toezaiding te aanvaarden dan die waarin het Verdrag heeft voorzien, inzonderheid het rechtstreeks verkeer tussen hun wederzijdse autoriteiten.

Een derqelijke bepaling vindt men terug in het artikel I, laatste lid, van de Verdragen van 1905 en van 1954.

Men zou kunnen opperen dat artikel 10, letter b, van dit Verdrag hetzelfde bepaalt. De betekenis hiervan is echter anders. Eerst en vooral biedt artikel II aan een Verdragsluitende Staat de mogelijkheid om met een andere of bepaalde andere Verdragsluitende Staten akkoorden te sluiten waarbij in andere wijzen van toezaiding dan die uit het Verdrag wordt voorzien, zoals het rechtstreeks verkeer tussen parketten of ministeries van [ustile], waarvan in artikel 10 niet wordt gesproken. Daarenboven kan een Staat, die eventueel gebruik maakt van het recht van verzet op grond van artikel Ia, door middel van een akkoord daarvan afstand doen in zijn betrekkingen met een of meer andere Verdragsluitende Staten.

In artikel 12 van het Verdrag wordt het vraagstuk van de kesten geregeld op dezelfde wijze als in de Verdragen van 1905 en 1954. Het beginsel is de kosteloosheid wanneer de toezaiding wordt gedaan door de diensten van de aangezochte Staat. Terugbetaling geschiedt wanneer de bemoeiing van een gerechtsdeurwaarder of een ander bevoegd persoon (solicitor) dan wel een bijzondere vorm wordt gevraagd.

De centrale autoriteit vordert rechtstreeks de terugbetaling van de vreemde aanvrager,

Zoals de Verdragen van 1905 en van 1954 (art. 4), schrijft artikel 13 voor, dat de aangezochte Staat de rechts-hulp alleen kan weigeren indien hij ordeelt dat de uitvoering van de aanvraag afbreuk zou kunnen doen aan zijn souvereiniteit of veiligheid,

Het tweede lid van dit artikel legt aan de aangezochte Staat de verplichting op aan de aanvager gevolg te geven, zelfs wanneer in de betrokken zaak zijn rechtkanten uitsluitend bevoegd zijn, of de wet van die Staat de rechtsvoerdering waarop de aanvraag betrekking heeft, niet toekent,

Naar het derde lid moet de centrale autoriteit de aanvrager kennis geven van de weigering om de aanvraag uit te voeren en de redenen daarvan vermelden, zodat de aanvrager de maatregelen kan treffen die hij nodig acht,

Artikel 14 stelt als voorschrift dat de diplomatische weg moet worden gevolgd voor de regeling van de moeilijkheden die naar aanleiding van de toezaiding ter betekening of kennisgeving van gerechtelijke stukken mochten ontstaan. Dit sluit aan bij artikel I, tweede lid, van de Verdragen van 1905 en van 1954.

III. - Vrijwaring van de rechten van de verdediging.

De artikelen 15 en 16 hebben daarop betrekking en zijn de belangrijkste van het Verdrag. De in de verdragsluitende Staten geldende regels van rechtspleging kunnen er door worden gewijzigd.

En vertu de l'article 15. lorsqu'un acte introductif, d'instance ou un acte équivalent, par exemple un acte d'appel, a dû être signifié ou notifié à l'étranger et que le défendeur ne comparait pas, le juge doit surseoir à statuer s'il n'est pas établi, soit que l'acte a été signifié ou notifié selon les formes prescrites par la législation de l'Etat requis, soit, si ce mode n'a pas été utilisé, que l'acte a effectivement été remis au destinataire ou à sa demeure et, que, dans chacune de ces éventualités, la signification, la notification ou la remise a eu lieu en temps utile pour que le défendeur ait pu présenter ses moyens de défense.

L'article 15 a pour but de sauvegarder les droits de la défense. Il ne permet au juge de condamner par défaut un défendeur cité à l'étranger qui si certaines conditions sont réunies.

Ainsi le juge pourra condamner par défaut s'il est établi que l'exploit a été signifié ou notifié au défendeur défiant, que ce soit à l'intervention de l'autorité centrale ou par un autre mode de transmission (voie consulaires, voie diplomatique, etc...), suivant les formes relatives à la signification ou à la notification des actes judiciaires dressées dans ce pays. La Convention part du principe que le défendeur est soumis à la législation de l'Etat où il se trouve et doit être considéré comme ayant été atteint par la citation si les moyens prévus par cette législation ont été utilisés. Ainsi, si un huissier de justice français transmet un acte introductif d'instance devant une juridiction française à l'autorité centrale belge en demandant que cet acte soit signifié au destinataire, selon les formes prévues par la loi belge, l'autorité centrale devra faire signifier cet exploit, par un huissier de justice belge. Si le destinataire n'est pas à domicile l'acte pourra néanmoins être signifié conformément aux articles 35, 37 et 38 du Code judiciaire.

Si ce mode de signification a été utilisé, le juge devant lequel la cause est portée par l'acte introductif d'instance devra, en outre, vérifier si la signification faite dans l'Etat requis, l'a été en temps utile pour permettre au défendeur de présenter sa défense.

Le juge pourra également condamner par défaut, bien que la signification n'ait pas été faite selon les formes prévues par la législation de l'Etat requis, s'il est établi, que l'acte a effectivement été remis au défendeur ou à sa demeure (domicile ou résidence) selon un procédé prévu par la Convention, par exemple, par remise volontaire, soit à l'intervention de l'autorité centrale, soit par une autre voie autorisée. Dans ce cas, les conditions sont donc plus strictes, car il devra être établi que le destinataire a été touché en personne ou au moins à son domicile ou à sa résidence, étant donné qu'il ne bénéficie pas des garanties résultant de l'emploi des formes prévues par la législation de l'Etat requis.

En ce cas également, le juge devra surseoir à statuer s'il n'est pas convaincu que la remise de l'acte a été faite en temps utile.

Dans les deux éventualités apparaît l'importance de l'attestation qui devra être délivrée par l'autorité centrale conformément à l'article 6 de la Convention puisqu'elle indiquera si l'acte a été remis selon les formes légales de

Artikel 15 stelt dat wanreer een akte van rechtsingang of een daarmede gelijk te stellen stuk, bijvoorbeeld een akte van beroep ter betrekking of kennisgeving naar het buitenland moet worden gezonden en de verweerde niet is verschenen, de rechter de beslissing moet aanhouden indien niet is gebleken dat de betrekking of de kennisgeving van het stuk werd gedaan met inachtneming van de vormen die in de wetgeving van de aangezochte Staat zijn voorgeschreven of, zo die wijze van toezending niet werd gebruikt, dat het stuk werkelijk aan hem voor wie het besternd is of aan zijn woning werd afgegeven en dat, in beide gevallen, de betrekking, de kennisgeving of de afgifte zo tijdig was gedaan dat de verweerde gelegenheid heeft gehad verweer te voeren.

Artikel 15 heeft tot doel de rechten van de verdediging te vrijwaren: de rechter mag een in het buitenland gedagvaarde verweerde niet veroordelen, tenzij aan bepaalde voorwaarden is voldaan.

Aldus kan de rechter bij verstek veroordelen indien gebleken is dat van het exploit aan de niet verschijnende verweerde betrekking of kennisgeving is gedaan, zij het door de bemiddeling van de centrale autoriteit of op een andere wijze van toezending (consulaire weg, diplomatische weg enz.), in de vormen die voor de kennisgeving of de betrekking van de in dat land opgemaakte gerechtelijke stukken zijn voorgeschreven. Het Verdrag gaat uit van het beginsel dat de verweerde onderworpen is aan de wetgeving van de Staat waarin hij zich bevindt en dat hij moet worden geacht aanzegging van de dagvaarding te hebben gekregen als de bij die wetgeving bepaalde middelen werden gebruikt. Heeft aldus, een Frans gerechtsdeurwaarder een akte van rechtsingang voor een Frans gerecht aan de Belgische centrale autoriteit toegezonden met het verzoek deze akte aan de geadresseerde te betekenen overeenkomstig de bij de Belgische wet voorgeschreven vormen, dan moet de centrale autoriteit dit exploit door een Belgisch gerechtsdeurwaarder doen betekenen. Indien de geadresseerde niet in zijn woonplaats is, zal het stuk niettemin kunnen worden betekend overeenkomstig de artikelen 35, 37 en 38 van het Gerechtelijk k Wetboek.

Indien die wijze van kennisgeving is gebruikt, zal de rechter bij wie de zaak bij de akte van rechtsingang aanhangig werd gemaakt, bovendien moeren nagaan of de betrekking in de aangezochte Staat zo tijdig werd gedaan dat de verweerde gelegenheid heeft gehad verweer te voeren.

De rechter kan eveneens bij verstek veroordelen, hoewel de betrekking niet werd gedaan overeenkomstig de bij de wet aan de aangezochte Staat voorgeschreven vormen, indien gebleken is, dat het stuk werkelijk aan de verweerde of aan zijn verblijf (woonplaats of verblijfplaats) is afgegeven, op een wijze waarin het Verdrag heeft voorzien, bijvoorbeeld door vrijwillige afgifte met tussenkomst van de centrale autoriteit of langs een andere toegelaten weg. In dit geval zijn de voorwaarden dus strenger, aangezien moet worden bewezen dat de geadresseerde persoonlijk werd bereikt of tenminste dat het stuk aan zijn woonplaats of verblijfplaats werd bezorgd. De geadresseerde geniet hier immers niet van de waarborgen die zijn verbonden aan het gebruik van de vormen die bij de wetgeving van de aangezochte Staat zijn voorgeschreven,

Ook in dit geval moet de rechter de beslissing aanhouden indien hij niet de overtuiging heeft dat de afgifte van het stuk tijdig is geschied.

In beide gevallen treedt naar voor hoe belangrijk de verklaring is die de centrale autoriteit moet afgeven overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag. Daarin moet immers worden vermeld of het stuk werd afgegeven met inachtneming

l'Etat requis ou selon une autre forme et mentionnera la date de la signification de la notification ou de la remise.

En son second alinéa, l'article 15 contient une exception au principe contenu à l'alinéa 1e et dont l'usage est laissé à l'appréciation des Etats contractants. Ceux-ci ont, en effet, la faculté d'informer le Ministère néerlandais des Affaires Etrangères (article 21, 2e alinéa, lettre b) que leurs juges pourront statuer bien que le demandeur ne soit pas en mesure de produire l'attestation requise. Ce pouvoir de statuer ne sera toutefois reconnu que si l'acte a été transmis selon l'un des modes prévus par la Convention, si un délai abnormal, d'au moins six mois, s'est écoulé depuis la date d'envoi de l'acte et enfin si l'attestation n'a pu être obtenue malgré toutes diligences utiles, par exemple, des démarches répétées auprès des autorités compétentes de l'Etat requis.

Ce tempérament constitue une concession aux Etats attachés au système de la signification au parquet. Elle garantit un équilibre entre les droits des parties en protégeant le demandeur soit lorsque le défendeur se dérobe à la signification ou à la simple remise, soit en cas de négligence de la part de l'autorité centrale requise. Le Gouvernement belge entend se prévaloir de cette disposition.

Comme la Convention n'exclut pas entièrement la possibilité que le défendeur assigné à l'étranger soit déclaré défaillant et condamné à son insu, elle lui confère une garantie supplémentaire: en vertu de l'article 16, le juge peut relever le défendeur de la forclusion.

Cet article 16 ne sera cependant appelé à jouer qu'en cas de jugement par défaut. On a fait valoir que si le jugement a été rendu contradictoirement, le défendeur avait eu connaissance de la procédure et qu'il pouvait manifester une diligence raisonnable en élisant domicile sur le territoire de l'Etat dont le tribunal était saisi. Il n'a pas échappé aux auteurs du projet que le relevé de la forclusion pouvait être de nature à porter atteinte au principe de l'autorité de la chose jugée et à créer une insécurité juridique préjudiciable aux tiers. C'est pourquoi, il ne pourra être accordé que si certaines conditions sont réunies.

Tout d'abord, il devra être établi que, sans qu'il y ait eu faute de sa part, le défendeur n'a pas eu connaissance, en temps utile, de l'acte introductif d'instance pour se défendre et de la décision rendue par défaut pour exercer le recours qui lui était ouvert. La faute a déjà été prise en considération, dans un cas semblable, par la Convention de La Haye du 15 avril 1958, concernant la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière d'obligations alimentaires envers les enfants. Cette Convention permet, en effet, de refuser la reconnaissance et l'exécution de la décision étrangère (article 2, n° 2) rendue par défaut si c'est sans faute de la partie défaillante que celle-ci n'a pas eu connaissance de la procédure où n'a pu s'y défendre. Comme exemple d'une faute du défendeur, on a cité le cas où il n'aurait pas retiré à la poste un exploit qui lui aurait été adressé par recommandé et qui aurait été présenté à son domicile en son absence.

Ensuite, le défendeur ne pourra obtenir le relevé de la forclusion si ses conclusions sur le fond sont dénuées de tout fondement.

Enfin, pour être recevable, la demande tendant au relevé de forclusion doit être formée dans un délai raisonnable qui est soumis à l'appréciation souveraine du juge et qui court à partir du moment où le défendeur a eu connaissance de la décision. Cependant, afin de ne pas laisser inde-

van de wettelijke vormen van de aangezochte Staat of van een andere vorm, en moet de datum van de betekening, van kennisgeving of van de afgifte voorkomen.

Het tweede lid van artikel 15 houdt een uitzondering in op het beginset dat in het eerste lid is gesteld: de gebruikmaking ervan wordt aan de beoordeling van de Verdraagsgesloten de Staten overgelaten. Zij hebben immers de mogelijkheid het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland ervan kennis te geven (art. 21, tweede lid, letter h) dat hun rechters uitspraak zullen kunnen doen hoewel de eiser niet in staat is de vereiste verklaring over te leggen. Deze bevoegdheid zal echter alleen worden erkend als de akte werd toegezonden op een wijze waarin het Verdrag heeft voorzien, als een abnormale termijn van ten minste zes maanden na de datum van toezending van het stuk is verlopen en ten slotte als er geen verklaring kon worden verkregen, in weervil van alle daartoe aangewende pogingen, bijvoorbeeld na herhaalde stappen bij de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Staat.

Deze hijkomende regeling is een toegeving aan de Staten die gehecht zijn aan het stelsel van de betekening op het parket. Zij brengt evenwicht in de rechten van partijen door de bescherming van de eiser ingeval de verweerde zich onttrekt aan de betekening of de eenvoudige afgifte en ook ingeval van nalatigheid van de aangezochte centrale autoriteit. De Belgische Regering wenst gebruik te maken van deze regeling.

Daar het Verdrag niet geheel de mogelijkheid uitsluit dat de in het buitenland gedaagde verweerde verklaard wordt niet te zijn verschenen en buiten zijn weten een veroordeling oploopt, wordt hem een bijkomende waarborg verleend: krachtens artikel 16 kan de rechter de verweerde een nieuwe termijn toestaan om verweer te voeren.

Dit artikel 16 geldt echter alleen in geval van verstekvonnis. Men heeft opgeworpen dat bij een vonnis op tegenspraak, de verweerde kennis heeft van het geding en redelijkerwijze de voorzorg had kunnen nemen woonplaats te kiezen in het grondgebied van de Staat tot wiens gerecht men zich gewend heeft. Het is aan de auteurs van het ontwerp niet ontgaan dat de nieuwe gelegenheid tot verweer na verstrekken termijn, afbreuk kan doen aan het beginset van het gezag van gewijsde en een voor derden nadelige rechtsonzekerheid kan doen ontstaan. Daarom kan de nieuwe termijn enkel worden verleend indien bepaalde voorwaarden zijn vervuld.

Eerst en vooral moet het vast staan dat de verweerde buiten zijn schuld niet tijdig kennis heeft gehad van de akte van rechtsingang om verweer te voeren en van de bij verstek gewezen beslissing om de hem ten dienste staande rechtsmiddelen aan te wenden. De schuld werd reeds in een soortgelijk geval in aanmerking genomen in het Haags Verdrag van 15 april 1958 nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen ter zake van onderhoudsverplichtingen jegens kinderen. Dit Verdrag voorziet in de mogelijkheid om de erkenning van een in het buitenland bij verstek gegeven beslissing te weigeren (art. 2, nr. 2) indien het niet aan de schuld van de niet verschenen partij te wijten is, dat deze geen kennis heeft gedragen van de tegen haar ingestelde vordering of dat zij zich daartegen niet heeft kunnen verweren. Als voorbeeld van schuld van de verweerde wordt het geval genoemd waarin hij op de post het exploit niet afhaalt dat hem aangerekend werd toegestuurd en in zijn afwezigheid aan zijn woonplaats werd aangeboden.

Voorts kan aan de verweerde geen nieuwe termijn worden verleend indien zijn conclusies aangaande de zaak zelf van elke grond ontbloot zijn.

Ten slotte moet de vordering ter verkrijging van een nieuwe termijn, om ontvankelijk te zijn, worden ingesteld binnen een redelijke termijn waarover de rechter alleen oordeelt en die loopt van het tijdstip waarop de verweerde van de beslissing kennis heeft gekregen. Ten einde echter

finlment ouverte la possibilité d'une revision de la décision, ce qui serait contraire à la sécurité juridique, la Convention dispose que tout Etat contractant aura la faculté de prévoir que la demande sera irrecevable si elle n'est pas introduite dans un délai déterminé que cet Etat fixera librement, mais qui ne pourra pas être inférieur à un an à compter, cette fois, du prononcé de la décision.

Le Gouvernement belge entend se prévaloir de cette faculté afin de maintenir un équilibre entre les droits du défendeur et l'autorité qui doit s'attacher aux décisions judiciaires et entend fixer ce délai à un an,

Le dernier alinéa de l'article 16 exclut le relevé de l'exception pour les décisions concernant l'état des personnes. La Conférence a estimé qu'en ce domaine, les exigences de la sécurité devaient l'emporter et que notamment, ne devaient pas être remis en question, des mariages célébrés après un jugement de divorce rendu par défaut.

IV. -- Actes extrajudiciaires.

L'article 17 fait application de la Convention aux actes extrajudiciaires, auxquels s'appliquaient déjà, d'ailleurs, les Conventions de 1905 et de 1954. Il a pour but de mettre à la disposition des justiciables les modes de transmission prévus par la Convention et notamment le recours à l'autorité centrale.

V. -- Dispositions générales.

L'article 18 permet à tout Etat contractant de désigner en plus de l'autorité centrale, d'autres autorités ayant compétence pour une partie de leur territoire. Cette disposition a été introduite à la demande de la délégation britannique afin de permettre au Royaume-Uni d'instituer une autorité subsidiaire compétente pour l'Ecosse.

En vertu du second alinéa de l'article 18, le requérant pourra toujours s'adresser soit à l'autorité centrale soit à l'autorité subsidiaire.

Le troisième alinéa a été introduit à la demande de la délégation allemande et accorde aux Etats fédéraux la possibilité de désigner plusieurs autorités centrales.

L'article 19, qui a été inséré à la demande de la délégation américaine, prévoit que chaque Etat reste libre de maintenir ou d'introduire dans sa législation d'autres formes de transmission, aux fins de notification, d'actes judiciaires ou extrajudiciaires venant de l'étranger. Cette disposition implique que la Convention n'a pas pour effet de figer, en la matière, le droit interne des Etats contractants,

L'article 20 permet aux Etats qui seraient parties à la Convention de déroger, par des accords bilatéraux, à certaines de ses dispositions.

Ces Etats pourront convenir :

1) de ne pas exiger que les actes soient transmis en double exemplaire (art., 3, al. 2);

2) a) de la langue dans laquelle l'acte devra être rédigé lorsqu'il doit être signifié ou notifié selon les formes prescrites par la législation de l'Etat requis (art., 5, al. 3);

te vermijden dat voor hem de mogelijkheid tot herziening van de beslissing een onbepaalde tijd zou open blijven, wat strijdig zou zijn met de rechtszekerheid, verleent het Verdrag aan iedere Verdraagsluitende Staat de bevoegdheid om te verklaren dat de vordering niet ontvankelijk is indien zij niet is ingesteld binnen een bepaalde termijn die door die Staat vrij wordt vastgesteld, maar niet korter mag zijn dan één jaar, te rekenen van de dag waarop de beslissing is gegeven.

De Belgische Regering wil van die vrijheid gebruik maken ter wille van het evenwicht tussen de rechten van de verweerde en het gezag dat aan rechterlijke beslissingen moet zijn verbonden: zij is van gevoeden dat de termijn op één jaar moet worden vastgesteld,

Naar het laatste lid van artikel 16 kan het verlenen van een nieuwe termijn als hierboven niet worden toegepast ten aanzien van beslissingen betreffende de staat van personen. De conferentie was van mening dat in deze materie de rechtszekerheid voorrang heeft en dat, onder meer, huwelijken die na een bij verstek gewezen vonnis tot echtscheiding worden aangegaan, buiten bewtisting moeten blijven,

IV. -- Buitengerechtelijke stukken.

Artikel 17 voorziet in de toepassing van het Verdrag op buiten gerechtelijke stukken, zoals reeds de Verdragen van 1905 en van 1954. De bedoeling is aan de rechzoeken den debij het Verdrag ingestelde wijzen van toezending ter beschikking te stellen, onder meer de bemiddeling van de centrale autoriteit.

V. -- Algemene bepalingen.

Artikel 18 verleent aan iedere Verdraagsluitende Staat de mogelijkheid om naast de centrale autoriteit andere autoriteiten aan te wijzen met bevoegdheid over een gedeelte van hun grondgebied. Deze bepaling werd in het Verdrag opgenomen op verzoek van de Britse afvaardiging, omdat het Verenigd Koninkrijk een bijkomende autoriteit wil instellen met bevoegdheid over Schotland,

Overeenkomstig het tweede lid van artikel 18 heeft de aanvrager steeds het recht om zich tot de centrale dan wel tot de bijkomende autoriteit te wenden.

Het derde lid werd opgenomen op verzoek van de Duitse afvaardiging: het verleent aan federale Staten de mogelijkheid om meer dan één centrale autoriteit aan te wijzen.

Artikel 19 werd ingevoegd op verzoek van de Amerikaanse afvaardiging. Overeenkomstig dat artikel blijft iedere Staat vrij in zijn wetgeving andere wijzen van toezending ter betrekking of kennisgeving van uit het buitenland komende gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken te behouden of in te voeren. Die bepaling heeft tot gevolg dat het Verdrag niet zal leiden tot verstarring van het eigen recht ter zake in de Verdraagsluitende Staten.

Op grond van artikel 20 kunnen de Staten die bij het Verdrag partij zijn, aan de hand van bilaterale akkoorden van hepaalde voorzieningen afwijken :

Die Staten kunnen overeenkomen :

1) niet te eisen dat de stukken in twee exemplaren worden toegezonden (art., 3, tweede lid);

2) a) ornrent de taal waarin het stuk moet zijn gesteld wanneer daarvan betrekking of kennisgeving moet worden gedaan met inachtneming van de vormen die door de wetgeving van de aangezochte Staat zijn voorgeschreven (art. 5, derde lid);

b) de la langue dans laquelle devront être remplis les blancs correspondant aux mentions imprimées dans la forme modèle (art. 7);

3) de la dispense de l'obligation de remettre au destinataire la partie de la demande conforme à la formule modèle et qui contient les éléments essentiels de l'acte. Cette exigence pourrait, en effet, être considérée comme superflue lorsque l'acte est rédigé dans la langue de son destinataire (art. 5, al. 4);

4) de renoncer au remboursement des frais occasionnés par la remise de l'acte (art. 12, al. 2).

L'article 21 impose à tout Etat contractant l'obligation de fournir un certain nombre d'informations au Ministère des Affaires étrangères des Pays-Bas, lequel, en vertu de l'article 31 lettre e) devra les porter à la connaissance des Etats représentés à la dixième session de la Conférence des Etats qui auront adhéré à la Convention.

Ce mécanisme comble une lacune que présentaient à cet égard les Conventions de 1905 et de 1954 car il donnera un reflet clair et précis des procédés utilisés par chacun des Etats contractants pour assurer la mise en œuvre de la Convention. Celle-ci, ainsi que nous l'avons vu, laisse, en effet, certaines latitudes et facultés aux Etats.

L'article 22 règle les rapports entre la Convention et celle des 17 juillet 1905 et 1er mars 1954. En vue d'éviter toute incertitude, cet article prévoit que la présente Convention remplacera, dans les rapports entre les Etats qui l'auront ratifiée et qui seraient également parties soit à la Convention de 1905 soit à celle de 1954, les articles de ces dernières Conventions qui traitent de la communication des actes judiciaires (art. 1er à 7).

Il avait été envisagé d'introduire dans la Convention une disposition prévoyant que si une personne a obtenu l'assistance judiciaire dans l'Etat requérant, le bénéfice lui sera étendu dans l'Etat requis en ce sens qu'il n'y aurait pas lieu au remboursement des frais occasionnés dans cet Etat par l'intervention d'un officier ministériel ou par l'emploi d'une forme spéciale (art. 10). Cette solution n'a cependant pu être admise. On a fait valoir que si l'assistance a été accordée par l'Etat requérant, il appartenait à ce dernier de supporter les frais occasionnés par les significations ou notifications d'actes à l'étranger. On a également fait observer que certains Etats, comme l'Irlande, ne connaissent pas l'institution de l'assistance judiciaire et que dans d'autres, comme aux Etats-Unis, l'assistance judiciaire relève de la compétence des Etats fédérés et, parfois, de certaines grandes villes,

L'article 23 ne porte pas atteinte à l'application des articles 23 de la Convention de 1905 et 24 de la Convention de 1954 mais pour autant qu'il soit fait usage de modes de communication identiques à ceux prévus par lesdites Conventions. Ces dispositions ne pourront donc être invoquées lorsqu'il sera fait appel à l'intervention de l'autorité centrale; elles ne pourront davantage l'être dans les rapports entre Etats qui ne seraient pas tous deux parties à ces Conventions et qui ratifieraient la nouvelle Convention.

L'article 24 concerne les accords additionnels qui ont été conclus en application des Conventions de 1905 et de 1954 et précise que, sauf si les Etats intéressés en conviennent autrement, ils seront considérés comme complémentaires à la Convention.

L'article 25 prévoit que la Convention ne déroge pas aux Conventions auxquelles les Etats contractants sont ou seront parties et qui contiennent les dispositions sur les matières qui y sont réglées. Les accords bilatéraux antérieurs continuent donc de s'appliquer. Ainsi, en est-il, par exemple,

b) omt rent de taal waarin de hij gedrukte vermeldingen van het model-formulier aansluitende witte vakken moeten worden ingevuld (art. 7);

3) de vrijstelling van de verplichting om aan de geadresseerde het gedeelte van de met het model-formulier overeenstemmende aanvraag betreffende de aard en het onderwerp van het stuk toe te zenden. Dit vereiste kan Immers als overbodig worden beschouwd als het stuk in de taal van de geadresseerde is gesteld (art. 5, vierde lid):

4) af te zien van de terugbetaling van de door de afgifte van het stuk veroorzaakte kosten (art. 12, tweede lid).

Artikel 21 legt aan iedere Verdragsluitende Staat op sommige mededelingen te doen aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, dat deze overeenkomstig artikel 31, letter e), ter kennis zal brengen van de Staten die op de Tiende Zitting van de Conferentie vertegenwoordig waren en van de Staten die tot het Verdrag zijn toegetreden.

Dit is een verbetering ten opzichte van de Verdragen van 1905 en van 1954, aangezien er nu klarheid wordt gebracht in de wijzen waarop iedere verdragsluitende Staat het Verdrag wil uitvoeren. Dit Verdrag laat immers, zoals wij hebben gezien, aan de Staten bepaalde mogelijkheden en vrijheden.

Artikel 22 regelt de positie van het Verdrag ten opzichte van die van 17 juli 1905 en van 1 maart 1954. Om geen plaats te laten aan onzekerheid wordt in dat artikel gesteld dat, in de rechtsbetrekkingen tussen de Staten die heet hebben bekragtigd en eveneens partij zijn bij de overeenkomst van 1905 of van 1954, het huidige Verdrag in de plaats zal komen van de artikelen van de oude Verdragen die over de mededeling van gerechtelijke stukken handelen (art. 1 tot 7).

Er werd overwogen in het Verdrag een bepaling op te nemen waarbij een persoon die in de verzoekende Staat rechtsbijstand heeft verkregen, daarvan ook in de aangezochte Staat zou genieten, in die zin dat er geen terugbetaaling zou gevorderd worden voor de kosten die in die Staat door het optreden van een ministerieel ambtenaar of de aanwending van een bijzondere vorm (art. 10) worden veroorzaakt. Deze oplossing werd echter niet aangenomen. Men heeft doen gelden dat, wanneer de bijstand in de verzoekende Staat werd verleend, deze dan ook voor de kosten van de betrekking of kennisgeving van de stukken in het buitenland moet instaan. Men heeft doen opmerken dat in sommige Staten, zoals in Ierland, de figuur van de rechtsbijstand onbekend is en dat in andere, zoals in de Verenigde Staten, de rechtsbijstand tot de bevoegdheid van de federale Staten en soms van sommige grote steden behoort.

Artikel 23 doet geen afbreuk aan de artikelen 23 van het Verdrag van 1905 en 24 van het Verdrag van 1954 in zoverre echter gebruik wordt gemaakt van overeenkomstige wijzen van toeziending als die waarin genoemde Verdragen hebben voorzien. Die bepalingen zullen dus niet kunnen ingeroepen worden wanneer een beroep wordt gedaan op de bemiddeling van de centrale autoriteit, en evenmin in de rechtsbetrekkingen tussen Staten die niet beide partij zijn bij die Verdragen en het nieuwe Verdrag niet hebben bekragtigd.

Artikel 24 betreft de bijkomende akkoorden die ter uitvoering van de Verdragen van 1905 en van 1954 werden gesloten en verduidelijkt dat die akkoorden als aanvullingen van het Verdrag zullen worden beschouwd, tenzij de betrokken Staten anders overeenkomen.

Artikel 25 stelt dat het Verdrag niet afwijkt van de Verdragen waarbij de Verdragsluitende Staten partij zijn en voorzieningen inhouden betreffende materies die daarin zijn geregeld. De vroege bilaterale akkoorden zijn dus verder toepasselijk. Dit is namelijk het geval met het Ver-

de la Convention entre la Belgique et la Grande-Bretagne sur la transmission des actes judiciaires et extrajudiciaires et l'établissement des preuves du 21 juin 1922, (Loi du 30 janvier 1924 - *Moniteur belge* du 6 mars 1924) qui continuera à régir les rapports belgo-britanniques alors même que les deux Etats ratifieraient la Convention de La Haye.

Par l'emploi du « futur », la Convention permet également à deux Etats qui auraient ratifié la nouvelle Convention de La Haye, de conclure une Convention bilatérale réglant autrement la transmission et la signification des actes.

En vertu de l'article 28, tout Etat non représenté à la Dixième Session pourra adhérer à la Convention. Toutefois tout Etat ayant ratifié la Convention pourra s'opposer à une telle adhésion. Le droit de veto donné aux Etats contractants se retrouve d'ailleurs dans les clauses finales de toutes les Conventions élaborées à la Dixième Session de la Conférence,

Telles sont, Mesdames, Messieurs, les considérations auxquelles donne lieu la Convention que nous avons l'honneur de soumettre à votre approbation.

Le Ministre des Affaires étrangères,

drag tussen België en Groot-Brittannië e betreffende het overzenden van gerechtelijke en buitengerechtelijke akten en aangaande het vaststellen der bewijzen van 21 juni 1922 (wet van 30 januari 1924, *Belgisch Staatsblad* van 6 maart 1924), dat verder de grondslag zal vormen voor de rechtsbetrekkingen tussen België en Groot-Brittannië, e zelfs indien beide Staten het Haags Verdrag hekraftigen,

Door het gebruik van de toekomende tijd biedt het Verdrag eveneens aan twee Staten die het nieuwe Verdrag bekraftigen, de mogelijkheid om ter zake van een andere regeling van de toezending en de betekening van stukken een bilaterale overeenkomst te sluiten.

Overeenkomstig artikel 28 kan iedere Staat die niet op de Tiende Zitting vertegenwoordigd was, tot het Verdrag toetreden. Nochtans zal een Staat die het Verdrag heeft bekraftigt zich tegen een zodanige toetreding kunnen verzetten. Dit vetorecht ten gunste van de Verdragsluitende Staten vindt men terug in de slotbepalingen van ieder Verdrag dat door de Tiende Zitting van de Conferentie werd uitgewerkt.

Dit zijn Dames en Heren, de beschouwingen waartoe het Verdrag dat wij de eer hebben aan uw goedkeuring te onderwerpen aanleiding geeft..

De Minister !Jan Buitenlandse Zaken,

P. HARMEL. .

Le Ministre de la Justice,

De Minister van Justitie,

A. VRANCKX.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, Bais! par le Ministre des Affaires étrangères, le 25 avril 1969, d'une demande d'avis sur un projet de loi «portant approbation de la convention relative à la signification et la notification à l'étranger des actes Judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale et de l'annexe, faites à La Haye, le 15 novembre 1965», a donné le 19 mai 1969 l'avis suivant:

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de:

Messieurs : G. Van Binnen, conseiller d'Etat, président,

J. Masquelin et Madame G. Ciselet, conseillers d'Etat,

P. De Visscher et M. Verschelden, assesseurs de la section de législation,

R. Deckmyn, greffier du Conseil d'Etat,

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 25 april 1969 door de Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet «houdende goedkeuring van het verdrag Inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buiten gerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken en de bijlage, opgemaakt te 's-Grevenhaeg, op 15 november 1965», heeft de 19 mei 1969 het volgend advies gegeven:

Bij het ontwerp zijn geen oprichtingen te maken,

De kamer was samen gesteld uit:

De Heren: G. Van Binnen, staatsraad, voorzitter,

J. Masquelin en Mevrouw G. Ciselet, staatsraaden,

P. De Visscher en M. Verschelden, bijzitters van de afdeling wetgeving,

R. Deckmyn, griffier van de Raad van State,

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd naqezien onder toezicht van de H. G. Van Binnen,

Het verslag werd uitgebracht door de H. H. Rousseau, substituut-auditeur-generaal.

De Greffier.

De Voorzitter.

Le Greffier.

Le Président.

(s.) R. DECKMYN,

(B.) G. VAN BUNNEN.

(get.) R. DECKMYN.

(get.) G. VAN BUNNEN.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,
Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères et de Notre Ministre de la Justice,

Nous AVONS ARRÉTÉ ET ARRÊTONS:

Notre Ministre des Affaires étrangères et Notre Ministre de la Justice sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit:

Article unique.

La Convention relative à la signification et la notification à l'étranger des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale et l'Annexe, faites à La Haye, le 15 novembre 1965, sortiront leur plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 10 juin 1969.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,
Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hlerne wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Onze Minister van Justitie.

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze Minister van Buitenlandse Zaken en Onze Minister van Justitie zijn gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

Het Verdrag Inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken en de Bljlage, opgemaakt te 's-Gravenhage op 15 november 1965, zullen volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 10 juni 1969.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI:
Le Ministre des Affaires étrangères,

VAN KONINGSWEGE:
De Minister van Buitenlandse Zaken,

Le Ministre de la Justice,

De Minister van Justitie,

P.HARMEL.

A. VRANCKX.

14

MINISTÈRE DES AFFAIRES ETRANGERES
ET DU COMMERCE EXTERIEUR

Convention relative à la signification et la notification à l'étranger des actes Judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale

Les Etats signataires de la présente Convention,

Désirant créer les moyens appropriés pour que les actes judiciaires et extrajudiciaires qui doivent être signifiés ou notifiés à l'étranger soient connus de leurs destinataires en temps utile,

Soucieux d'améliorer à cette fin l'entraide judiciaire mutuelle en simplifiant et en accélérant la procédure,

Ont résolu de conclure une Convention à ces effets et sont convenus des dispositions suivantes:

Article!

La présente Convention est applicable, en matière civile ou commerciale, dans tous les cas où un acte judiciaire ou extrajudiciaire doit être transmis à l'étranger pour y être signifié ou notifié.

La Convention ne s'applique pas lorsque l'adresse du destinataire de l'acte n'est pas connue.

CHAPITRE I. - Actes judiciaires

Article 2

Chaque Etat contractant désigne une Autorité centrale qui assume, conformément aux articles 3 à 6, la charge de recevoir les demandes de signification ou de notification en provenance d'un autre Etat contractant et d'y donner suite.

L'Autorité centrale est organisée selon les modalités prévues par l'Etat requis.

Article 3

L'autorité ou l'officier ministériel compétents selon les lois de l'Etat d'origine adresse à l'Autorité centrale de l'Etat requis une demande conforme à la formule modèle annexée à la présente Convention, sans qu'il soit besoin de la légalisation des pièces ni d'une autre formalité équivalente.

La demande doit être accompagnée de l'acte judiciaire ou de sa copie, le tout en double exemplaire.

Article 4

Si l'Autorité centrale estime que les dispositions de la Convention n'ont pas été respectées, elle en informe immédiatement le requérant en précisant les griefs articulés à l'encontre de la demande.

Article 5

L'Autorité centrale de l'Etat requis procède ou fait procéder à la signification ou à la notification de l'acte:

a) soit selon les formes prescrites par la législation de l'Etat requis pour la signification ou la notification des actes dressés dans ce pays et qui sont destinés aux personnes se trouvant sur son territoire,

b) soit selon la forme particulière demandée par le requérant, pourvu que celle-ci ne soit pas incompatible avec la loi de l'Etat requis.

Sauf le cas prévu à l'alinéa premier, lettre b, l'acte peut toujours être remis au destinataire qui l'accepte volontairement.

Si l'acte doit être signifié ou notifié conformément à l'alinéa premier, l'Autorité centrale peut demander que l'acte soit rédigé ou traduit dans la langue ou une des langues officielles de son pays.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
EN BUITENLANDSE HANDEL

(Vertaling)

Verdrag Insake de betekening en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken

De Staten die dit Verdrag hebben ondertekend,

Verlangend maatregelen te nemen die er toe kunnen leiden dat gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken waarvan in het buitenland betekening of kennisgeving moet worden gedaan, tijdig ter kennis komen van degenen voor wie zij bestemd zijn,

Ernaar strevend tot dat doel de onderlinge rechtshulp te verbeteren door de daarbij te volgen procedure te vereenvoudigen en te versnellen;

Hebben besloten te dien einde een Verdrag te sluiten en zijn overeengekomen als volgt :

Artikel!

Dit Verdrag is van toepassing in alle gevallen waarin in burgerlijke zaken (01 in handelszaken) een gerechtelijk of buiten-gerechtelijk stuk ter betekening of kennisgeving naar het buitenland moet worden gezonden.

Het Verdrag is niet van toepassing, indien het adres van degene voor wie het stuk is bestemd, onbekend is.

HOOFDSTUK I. - Gerechtelijke stukken

Artikel2

Iedere Verdragsluitende Staat wijst een centrale Autoriteit aan, die tot taak heeft de uit een andere Verdragsluitende Staat afkomstige aanvragen om betekening of kennisgeving overeenkomstig de artikelen 3-6 in ontvangst te nemen en af te doen.

De aangezochte Staat wijst de centrale Autoriteit aan en regelt tevens haar werkwijze.

Artikel3

De daartoe volgens de wet van de Staat van herkomst van het stuk bevoegde Autoriteit of gerechtsdeurwaarder richt tot de centrale Autoriteit van de aangezochte Staat een aanvraag, die moet overeenstemmen met het als bijlage aan dit Verdrag toegevoegde modelformulier. Ten aanzien van de aanvraag is geen legalisatie van stukken of een daarmee gelijk te stellen formaliteit vereist.

De aanvraag moet vergezeld gaan van twee exemplaren van het gerechtelijke stuk of van twee afschriften daarvan.

Artikel4

Indien de centrale Autoriteit oordeelt dat de bepalingen van het Verdrag niet in acht zijn genomen, stelt zij de aanvrager hiervan in kennis, met nauwkeurige vermelding van de tegen de aanvraag gerezien bezwaren.

Artikel5

De centrale Autoriteit van de aangezochte Staat belast zich met de betekening of de kennisgeving van het stuk of het doen betekenen of kennisgeving daarvan :

a) hetzelf met inachtneming van de vormen, in de wetgeving van de aangezochte Staat voorgeschreven voor de betekening of de kennisgeving van stukken, die in dat land zijn opgemaakt en bestemd zijn voor zich aldaar bevindende personen,

b) hetzelf met inachtneming van een bijzondere, door de aanvrager verzochte vorm, mits deze niet in strijd is met de wet van de aangezochte Staat.

Behoudens in het geval, bedoeld in het eerste lid onder b, kan het stuk altijd worden aangegeven aan degene voor wie het bestemd is, zo deze het vrijwillig aanneemt..

Indien van het stuk betekening of kennisgeving moet worden gedaan overeenkomstig het bepaalde bij het eerste lid, kan de centrale Autoriteit verlangen dat het stuk wordt opgesteld of vertaald in de officiële talen van haarland.

La partie de la demande conforme à la formule modèle annexée à la présente Convention, qui contient les éléments essentiels de l'acte, est remise au destinataire.

Article 6

L'Autorité centrale de l'Etat requis ou toute autorité qu'il aura désignée à cette fin établit une attestation conforme à la formule modèle annexée à la présente Convention.

L'attestation relate l'exécution de la demande; elle indique la forme, le lieu et la date de l'exécution ainsi que la personne à laquelle l'acte a été remis. Le cas échéant, elle précise le fait qui aurait empêché l'exécution.

Le requérant peut demander que l'attestation qui n'est pas établie par l'Autorité centrale ou par une autorité judiciaire, soit visée par l'une de ces autorités.

L'attestation est directement adressée au requérant.

Article 7

Les mentions imprimées dans la formule modèle annexée à la présente Convention sont obligatoirement rédigées soit en langue française, soit en langue anglaise. Elles peuvent, en outre, être rédigées dans la langue ou une des langues officielles de l'Etat d'origine.

Les blancs correspondant à ces mentions sont remplis soit dans la langue de l'Etat requis, soit en langue française, soit en langue anglaise.

Article 8

Chaque Etat contractant a la faculté de faire procéder directement, sans contrainte, par les soins de ses agents diplomatiques ou consulaires, aux significations ou notifications d'actes judiciaires aux personnes se trouvant à l'étranger.

Tout Etat peut déclarer s'opposer à l'usage de cette faculté sur son territoire, sauf si l'acte doit être signifié ou notifié à un ressortissant de l'Etat d'origine.

Article 9

Chaque Etat contractant a, de plus, la faculté d'utiliser la voie consulaire pour transmettre, aux fins de signification ou de notification, des actes judiciaires aux autorités d'un autre Etat contractant que celui-ci a désignées.

Si des circonstances exceptionnelles l'exigent, chaque Etat contractant a la faculté d'utiliser, aux mêmes fins, la voie diplomatique.

Article 10

La présente Convention ne fait pas obstacle, sauf si l'Etat de destination déclare s'y opposer:

a) à la faculté d'adresser directement, par la voie de la poste, des actes judiciaires aux personnes se trouvant à l'étranger,

b) à la faculté, pour les officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétents de l'Etat d'origine, de faire procéder à des significations ou notifications d'actes judiciaires directement par les soins des officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétents de l'Etat de destination,

c) à la faculté, pour toute personne intéressée à une instance judiciaire, de faire procéder à des significations ou notifications d'actes judiciaires directement par les soins des officiers ministériels, fonctionnaires ou autres personnes compétents de l'Etat de destination.

Article 11

La présente Convention ne s'oppose pas à ce que des Etats contractants s'entendent pour admettre, aux fins de signification ou de notification des actes judiciaires, d'autres voies de transmission que celles prévues par les articles qui précédent et notamment la communication directe entre leurs autorités respectives.

Het gedeelte van de aanvraag bestaande uit het als bijlage aan dit Verdrag toegevoegde modelformulier, dat nadere en onderwerp van het te betekenen stuk weergeeft, wordt aangegeven aan degene voor wie het stuk bestemd is.

Artikel6

De centrale Autoriteit van de aangezochte Staat of de daarvoor door die Staat aangewezen Autoriteit maakt een verklaring op die moet overeenstemmen met het modelformulier voor zodanige verklaringen, dat als bijlage aan dit Verdrag is toegevoegd.

De verklaring behelst, dat aan de aanvraag uitvoering is gegeven en vermeldt tevens de vorm waarin, de plaats waal en het tijdstip waarop dit is geschied, alsmede de persoon aan wie het stuk is aangegeven. In voorkomend geval worden in de verklaring de omstandigheden vermeld, die de uitvoering van de aanvraag hebben boekt.

Indien de verklaring niet is opgemaakt door de centrale Autoriteit of een rechterlijke autoriteit, kan de aanvrager verlangen dat zij door een van deze autoriteiten voor gezien wordt getekend.

De verklaring wordt rechtstreeks toegezonden aan de aanvrager.

Artikel7

Het te drukken gedeelte van het modelformulier, dat als bijlage aan dit Verdrag is toegevoegd, moet steeds in de Franse of in de Engelse taal zijn gesteld, doch kan daarenboven worden gesteld in de officiële taal of in een van de officiële talen van de Staat van herkomst der stukken.

Hetgeen in de aansluitende witte vakken moet worden ingevuld dient hetzelf in de taal van de aangezochte Staat, hetzelf in de Franse taal, hetzelf in de Engelse taal te worden gesteld.

Artikel8

Iedere Verdragsluitende Staat is bevoegd betekeningen of kennissengevingen van gerechtelijke stukken aan zich in het buitenland bevindende personen rechtstreeks, zonder rechtsdwang, door de zorg van zijn diplomatieke of consulaire ambtenaren te doen verrichten.

Een Staat kan verklaren dat hij zich tegen de uitoefening van deze bevoegdheid op zijn grondgebied verzet, tenzij van het stuk betrekking of kennissengeving moet worden gedaan aan een onderdaan van de Staat van herkomst van dat stuk,

Artikel9

Iedere Verdragsluitende Staat is bovendien bevoegd gerechtelijke stukken langs de consulaire weg ter betrekking of kennissengeving toe te zenden aan de autoriteiten van een andere Verdragsluitende Staat, die daarvoor door deze Staat zijn aangewezen.

Indien buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken is iedere Verdragsluitende Staat bevoegd deze toezending langs de diplomatieke weg te doen geschieden,

Artikel10

Dit Verdrag laat, tenzij de Staat van bestemming verklaart zich daartegen te verzetten, onverlet :

a) de bevoegdheid gerechtelijke stukken rechtstreeks over de post toe te zenden aan zich in het buitenland bevindende personen,

b) de bevoegdheid van de gerechtsdeurwaarders, ambtenaren of andere bevoegde personen van de Staat van herkomst gerechtelijke stukken rechtstreeks door de gerechtsdeurwaarders, ambtenaren of andere bevoegde personen van de Staat van bestemming, betrekking of kennissengeving te doen verrichten,

c) de bevoegdheid van iedere belanghebbende bij een rechtsgeving betrekkingen of kennissengevingen van gerechtelijke stukken rechtstreeks te doen verrichten door de gerechtsdeurwaarders, ambtenaren of andere bevoegde personen in de Staat van bestemming.

Artikel11

Dit Verdrag belet niet dat twee of meer Verdragsluitende Staten over en weer toelaten, dat ter betrekking of kennissengeving van gerechtelijke stukken andere wegen worden gevolgd dan die welke in de voorafgaande artikelen zijn geregeld, met name zich verstaan over rechtstreeks verkeer tussen hun wederzijdse autoriteiten.

Article 12

Les significations ou notifications d'actes judiciaires en provenance d'un Etat contractant ne peuvent donner lieu au paiement ou au remboursement de taxes ou de frais pour les services de l'Etat requis,

Le requérant est tenu de payer ou de rembourser les frais occasionnés par:

- a) l'intervention d'un officier ministériel ou d'une personne compétente selon la loi de l'Etat de destination,
- b) l'emploi d'une forme particulière.

Article 13

L'exécution d'une demande de signification ou de notification conforme aux dispositions de la présente Convention ne peut être refusée que si l'Etat requis juge que cette exécution est de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

L'exécution ne peut être refusée pour le seul motif que la loi de l'Etat requis revendique la compétence judiciaire exclusive dans l'affaire en cause ou ne connaît pas de voie de droit répondant à l'objet de la demande.

En cas de refus, l'Autorité centrale en informe immédiatement le requérant et indique les motifs.

Article 14

Les difficultés qui s'élèveraient à l'occasion de la transmission, aux fins de signification ou de notification, d'actes judiciaires seront réglées par la voie diplomatique.

Article 15

Lorsqu'un acte introductif d'instance ou un acte équivalent a été transmis à l'étranger aux fins de signification ou de notification, selon les dispositions de la présente Convention, et que le défendeur ne compare pas, le juge est tenu de seconder à statuer aussi longtemps qu'il n'est pas établi :

a) ou bien que l'acte a été signifié ou notifié selon les formes prescrites par la législation de l'Etat requis pour la signification ou la notification des actes dressés dans ce pays et qui sont destinés aux personnes se trouvant sur son territoire,

b) ou bien que l'acte a été effectivement remis au défendeur ou à sa demeure selon un autre procédé prévu par la présente Convention,

et que, dans chacune de ces éventualités, soit la signification ou la notification, soit la remise a eu lieu en temps utile pour que le défendeur ait pu se défendre.

Chaque Etat contractant a la faculté de déclarer que ses juges, nonobstant les dispositions de l'alinéa premier, peuvent statuer si les conditions suivantes sont réunies, bien qu'aucune attestation constatant soit la signification ou la notification, soit la remise, n'ait été reçue :

a) l'acte a été transmis selon un des modes prévus par la présente Convention,

b) un délai que le juge appréciera dans chaque cas particulier et qui sera d'au moins six mois, s'est écoulé depuis la date d'envoi de l'acte,

c) nonobstant toutes diligences utiles auprès des autorités compétentes de l'Etat requis, aucune attestation n'a pu être obtenue.

Le présent article ne fait pas obstacle à ce qu'en cas d'urgence, le juge ordonne toutes mesures provisoires ou conservatoires.

Article 16

Lorsqu'un acte introductif d'instance ou un acte équivalent a été transmis à l'étranger aux fins de signification ou de notification, selon les dispositions de la présente Convention, et qu'une décision a été rendue contre un défendeur qui n'a pas comparu, le juge a la faculté de relever ce défendeur de la formalisation résultant de l'expiration des délais de recours, si les conditions suivantes sont réunies:

a) le défendeur, sans qu'il y ait eu faute de sa part, n'a pas eu connaissance en temps utile dudit acte pour se défendre et de la décision pour exercer un recours,

Artikel 12

De betekeningen of kennsgevingen van uit een Verdragslultende Staat afkomstige gerechtelijke stukken geven geen aanleiding tot betaling of terugbetaling van heffingen of kosten voor de diensten, welke door de aangezochte Staat zijn verleend.

De aanvrager is gehouden de kosten te betalen of terug te betalen, veroorzaakt door:

- a) het optreden van een gerechtsdeurwaarder of van een volgens de wet van de Staat van bestemming bevoegde persoon,
- b) de inachtneming van een bijzondere vorm van betekening of kennsgeving,

Artikeli::!

De uitvoering van een aanvraag om betekening of kennsgeving overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag kan alleen worden gewelderd indien de aangezochte Staat oordeelt dat hierdoor inbreuk zou worden gemaakt op zijn souvereiniteit of veiligheid.

De uitvoering kan niet worden geweigerd op de enkele grond dat de wet van de aangezochte Staat ten aanzien van de zaak, waarop de aanvraag betrekking heeft, uitsluitende rechtsmacht voor die Staat opeist dan wel een rechtsvordering als waarop de aanvraag betrekking heeft, niet toekent.

Van de weigering een aanvraag uit te voeren stelt de centrale Autoriteit de aanvrager, met vermelding van de redenen, onverwijd in kennis.

Artikel14

Moeilijkheden die naar aanleiding van de toezending, ter betekening of kennsgeving, van gerechtelijke stukken mochten ontstaan, worden langs de diplomatische weg geregeld.

Artikel15

Wanneer een stuk dat het geding inleidt of een daarmee gelijk te stellen stuk ter betekening of kennsgeving overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag naar het buitenland moet worden gezonden en de verweerde niet is verschenen, houdt de rechter de beslissing aan totdat is gebleken, dat :

a) hetzelfde van het stuk betekening of kennsgeving is gedaan met inachtneming van de vormen in de wetgeving van de aangezochte Staat voorgeschreven voor de betekening of de kennsgeving van stukken die in dat land zijn opgemaakt en bestemd zijn voor zich op het grondgebied van dat land bevindende personen,

b) hetzelfde stuk aan de verweerde in persoon of aan zijn woonplaats is aangegeven op een andere in dit Verdrag geregelde wijze, en dat de betekening of de kennsgeving, onderscheidenlijk de afgifte zo tijdig is geschied dat de verweerde gelegenheid heeft gehad verweer te voeren.

Iedere Verdragslultende Staat is bevoegd te verklaren dat zijn rechters, in afwijking van het bepaalde in het eerste lid een beslissing kunnen geven, ook als geen bewijs hetzelfde van betekening of kennsgeving, hetzelfde van afgifte is ontvangen, indien aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan :

a) het stuk is toegezonden op een van de in dit Verdrag geregelde wijzen,

b) sedert het tijdstip van toezending van het stuk een termijn is verlopen die door de rechter voor elk afzonderlijk geval zal worden vastgesteld doch tenminste zes maanden zal bedragen,

c) in weerwil van alle daartoe bij de bevoegde autoriteiten aangewende pogingen geen bewijs kon worden verkregen.

Het bepaalde in dit artikel belet niet dat door de rechter in spoedeisende gevallen voorlopige of bewarende maatregelen worden genomen,

Artikel16

Wanneer een stuk dat het geding inleidt of een daarmee gelijk te stellen stuk ter betekening of kennsgeving overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag naar het buitenland moet worden verzonden en de verweerde bij verstek werd veroordeeld kan de rechter, indien de termijn waarbinnen een rechtsmiddel had moeten worden aangewend, is verstreken, de gedaagde een nieuwe termijn toestaan binnen welke hij het rechtsmiddel alsnog kan aanwenden, mits is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden :

a) de verweerde heeft niet de gelegenheid gehad zich te verweren of een rechtsmiddel aan te wenden, doordat het stuk onderscheidenlijk de beslissing hem, buiten zijn schuld, niet tijdig heeft bereikt,

b) les moyens du défendeur n'apparaissent pas dénués de tout fondement.

La demande tendant au relevé de la foreclusion est irrecevable si elle n'est pas formée dans un délai raisonnable à partir du moment où le défendeur a eu connaissance de la décision.

Chaque Etat contractant a la faculté de déclarer que cette demande est irrecevable si elle est formée après l'expiration d'un délai qu'il précisera dans sa déclaration, pourvu que ce délai ne soit pas inférieur à un an à compter du prononcé de la décision.

Le présent article ne s'applique pas aux décisions concernant l'état des personnes.

CHAPITRE II. - *Actes extrajudiciaires*

Article 17

Les actes extrajudiciaires émanant des autorités et officiers ministériels d'un Etat contractant peuvent être transmis aux fins de signification ou de notification dans un autre Etat contractant selon les modes et aux conditions prévus par la présente Convention.

CHAPITRE III. - *Dispositions générales*

Article 18

Tout Etat contractant peut désigner, outre l'Autorité centrale, d'autres autorités dont il détermine les compétences.

Toutefois, le requérant a toujours le droit de s'adresser directement à l'Autorité centrale.

Les Etats fédéraux ont la faculté de désigner plusieurs Autorités centrales.

Article 19

La présente Convention ne s'oppose pas à ce que la loi interne d'un Etat contractant permette d'autres formes de transmission non prévues dans les articles précédents, aux fins de signification ou de notification, sur son territoire, des actes venant de l'étranger.

Article 20

La présente Convention ne s'oppose pas à ce que des Etats contractants s'entendent pour déroger :

a) à l'article 3, alinéa 2, en ce qui concerne l'exigence du double exemplaire des pièces transmises,

b) à l'article 5, alinéa 3, et à l'article 7, en ce qui concerne l'emploi des langues,

c) à l'article 5, alinéa 4,

d) à l'article 12, alinéa 2.

Article 21

Chaque Etat contractant notifiera au Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas, soit au moment du dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion, soit ultérieurement :

a) la désignation des autorités prévues aux articles 2 et 18;

b) la désignation de l'autorité compétente pour établir l'attestation prévue à l'article 6;

c) la désignation de l'autorité compétente pour recevoir les actes transmis par la voie consulaire selon l'article 9.

Il notifiera, le cas échéant, dans les mêmes conditions :

a) son opposition à l'usage des voies de transmission prévues aux articles 8 et 10,

b) les déclarations prévues aux articles 15, alinéa 2, et 16, alinéa 3,

c) toute modification des désignations, opposition et déclarations mentionnées ci-dessus.

Article 22

La présente Convention remplacera dans les rapports entre les Etats qui l'auront ratifiée, les articles 1 à 7 des Conventions relatives à la procédure civile, respectivement signées à La Haye, le 17 juillet 1905 et le premier mars 1954, dans la mesure où lesdits Etats sont Parties à l'une ou à l'autre de ces Conventions.

b) de grieven van de verweerde zijn naar het aanvankelijk oordeel van de rechter niet van olke grond ontbloot,

Het verzoek om verlening van een nieuwe termijn voor de aanwending van het rechtsmiddel is slechts ontvankelijk, indien het is Ingeldend binnen een redelijke termijn na het tijdstip waarop de gedaagde van de beslissing kennis heeft gekregen.

Iedere Verdragsluitende Staat is bevoegd te verklaren dat het verzoek niet ontvankelijk is, indien het is ingeldend na het verstreken van de in die verklaring genoemde termijn, welke echter niet korter mag zijn dan een jaar, te rekenen van de dag waarop de beslissing is gegeven.

Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op beslissingen betreffende de staat van personen,

HOOFDSTUKII. - *Buitengerechtelijke stukken*

, Artikel17

Buitengerechtelijke stukken, afkomstig van autoriteiten en gerechtsdeurwaarders van een Verdragsluitende Staat, kunnen ter betrekking of kennisgeving in een andere Verdragsluitende Staat worden toegezonden op de wijzen en onder de voorwaarden, als in dit Verdrag geregeld.

HOOFDSTUKIII. - *Algemene bepalingen*

Artikel18

Iedere Verdragsluitende Staat kan naast de centrale Autoriteit andere autoriteiten aanwezen, wier bevoegdheden door die Staat worden geregeld.

De aanvrager heeft echter steeds het recht zich rechtstreeks tot de centrale Autoriteit te wenden,

Bondsstaten zijn bevoegd om meer dan één centrale Autoriteit aan te wijzen.

Artikel19

Dit Verdrag belet niet dat door de interne wet van een Verdragsluitende Staat voor de betrekking of de kennisgeving in die Staat van uit het buitenland afkomstige stukken, andere wijzen van toezending worden toegelaten dan die, geregeld in de voorafgaande artikelen.

Artikel20

Dit Verdrag belet niet, dat tweo of meer Verdragsluitende Staten overeenkomen af te wijken van het bepaalde in :

a) artikel 3, tweede lid, betreffende de toezending van twee exemplaren van de stukken,

b) artikel 5, derde lid, en artikel 7, betreffende de bezigen taal,

c) artikel 5, vierde lid,

d) artikel 12, tweede lid.

Artikel21

Iedere Verdragsluitende Staat geeft hetzij op het tijdstip van de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of toetreding, hetzij op een later tijdstip, het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland kennis van:

a) de aanwijzing van de autoriteiten, bedoeld bij de artikelen 2 en 18;

b) de aanwijzing van de autoriteit, bevoegd tot het opstellen van de in artikel 6 bedoelde verklaring;

c) de aanwijzing van de autoriteit, bevoegd tot het in ontvangst nemen van stukken die overeenkomstig artikel 9 langs de consulaire weg zijn toegezonden,

In voorkomend geval geeft een Verdragsluitende Staat het Ministerie op een van de genoemde tijdstippen kennis van :

a) zijn bezwaren tegen de wijzen van toezending, bedoeld bij de artikelen 8 en 10,

b) de verklaringen, bedoeld bij de artikelen 15, tweede lid, en 16, derde lid,

c) elke wijziging van de bovennoemde aanwijzingen, bezwaren en verklaringen.

Artikel22

Dit Verdrag vervangt in de rechtsbetrekkingen tussen de Staten, die het hebben bekrachtigd, de artikelen 1-7 van het op 17 juli 1905, te 's-Gravenhage, ondertekende Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering, onderscheidenlijk van het op 1 maart 1954, te 's-Gravenhage, ondertekende Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering, al naar gelang bedoelde Staten parti] zijn bij een dezer of bij beide Verdragen.

Article 23

La présente Convention ne porte pas atteinte à l'application de l'article 23 de la Convention relative à la procédure civile, signée à La Haye, le 17 juillet 1905, ni de l'article 24 de celle signée à La Haye, le premier mars 1954.

Ces articles ne sont toutefois applicables <que s'il est fait usage de modes de communication identiques à ceux prévus par lesdites Conventions.

Article 24

Les accords additionnels auxdites Conventions de 1905 et de 1954, conclus par les Etats, contractants, sont considérés comme également applicables à la présente Convention à moins que les Etats intéressés n'en conviennent autrement..

Article 25

Sans préjudice de l'application des articles 22 et 24, la présente Convention ne déroge pas aux Conventions auxquelles les Etats contractants sont ou seront Parties et qui contiennent des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention.

Article 26

La présente Convention est ouverte à la signature des Etats représentés à la Dixième session de la Conférence de La Haye de droit international privé.

Elle sera ratifiée et les instruments de ratification seront déposés auprès du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Article 27

La présente Convention entrera en vigueur le soixantième jour après le dépôt du troisième instrument de ratification prévu par l'article 26, alinéa 2.

La Convention entrera en vigueur, pour chaque Etat signataire ratifiant postérieurement, le soixantième jour après le dépôt de son instrument de ratification.

Article 28

Tout Etat non représenté à la Dixième session de la Conférence de La Haye de droit international privé pourra adhérer à la présente Convention après son entrée en vigueur en vertu de l'article 27, alinéa premier. L'instrument d'adhésion sera déposé auprès du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

La Convention n'entrera en vigueur pour un tel Etat qu'à défaut d'opposition de la part d'un Etat ayant ratifié la Convention avant ce dépôt, notifiée au Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas dans un délai de six mois à partir de la date à laquelle ce Ministère lui aura notifié cette adhésion.

A défaut d'opposition, la Convention entrera en vigueur pour l'Etat adhérent le premier jour du mois qui suit l'expiration du dernier des délais mentionnés à l'alinéa précédent.

Article 29

Tout Etat, au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion, pourra déclarer que la présente Convention s'étendra à l'ensemble des territoires qu'il représente sur le plan international, ou à l'un ou plusieurs d'entre eux. Cette déclaration aura effet au moment de l'entrée en vigueur de la Convention pour ledit Etat.

Par la suite, toute extension de cette nature sera notifiée au Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

La Convention entrera en vigueur, pour les territoires visés par l'extension, le soixantième jour après la notification mentionnée à l'alinéa précédent.

Article 30

La présente Convention aura une durée de cinq ans à partir de la date de son entrée en vigueur conformément à l'article 27, alinéa premier, même pour les Etats qui l'auront ratifiée ou y auront adhéré postérieurement.

La Convention sera renouvelée tacitement de cinq en cinq ans, sauf dénonciation.

Artikel23

Dit Verdrag belet noch de toepassing van artikel 23 van het op 17 juli 1905 te 's-Gravenhage ondertekende Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering noch die van artikel 24 van het op 1 maart 1954 te 's-Gravenhage ondertekende Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering.

Deze artikelen zijn echter slechts van toepassing, indien gebruik wordt gemaakt van eveneens in die Verdragen geregelde wijzen van toezieling.

Artikel24

Door de Verdragsluitende Staten in aansluiting aan de genoemde Verdragen van 1905 en 1954 gesloten overeenkomsten worden geacht eveneens van toepassing te zijn op het onderhavige Verdrag, tenzij de betrokken Staten dienaangaande anders zijn overeengekomen.

Artikel25

Onvermindert het bepaalde in de artikelen 22 en 24 laat het onderhavige Verdrag onverlet de Verdragen, waarbij de Verdragsluitende Staten partij zijn of zullen worden, en welke bepalingen bevatten over door het onderhavige Verdrag geregelde onderwerpen,

Artikel 26

Dit Verdrag staat ter ondertekening open voor de Staten die waren vertegenwoordigd op de tiende zitting van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht.

Het dient te worden bekraftigd en de akten van bekraftiging zullen worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland.

Artikel27

Dit Verdrag treedt in werking op de zestigste dag te rekenen van het tijdstip van nederlegging van de derde akte van bekraftiging bedoeld in artikel 26, tweede lid.

Voor iedere ondertekenende Staat, die het nadien bekraftigt, treedt het in werking op de zestigste dag te rekenen van het tijdstip van nederlegging van zijn akte van bekraftiging.

Artikel28

Iedere Staat die niet vertegenwoordigd is geweest op de tiende zitting van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht, kan tot dit Verdrag toetreden nadat dit overeenkomstig artikel 27, eerste lid, in werking is getreden. De akte van toetreding zal worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland.

Het Verdrag treedt voor die Staat slechts in werking, bij gebreke van verzet door een Staat die het Verdrag vóór deze neerlegging heelt bekraftigd, van welk verzet moet worden kennis gegeven aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland binnen een termijn van zes maanden te rekenen van de datum waarop dit Ministerie laatsbedoelde Staat van de toetreding in kennis heeft gesteld,

Bij gebreke van verzet, treedt het Verdrag voor de toetredende Staat in werking op de eerste dag van de maand volgende op het verstrijken van de laatste van de termijnen bedoeld in het vorige lid.

Artikel29

Iedere Staat kan bij de ondertekening, bekraftiging of toetreding verklaren dat de werking van dit Verdrag tevens zal gelden voor alle gebieden voor welker internationale betrekkingen hij verantwoordelijk is, of voor een, dan wel meer, van zulke gebieden. Deze verklaring wordt van kracht op het tijdstip waarop het Verdrag voor bedoelde Staat in werking treedt.

Daarna moet van elke uitbreiding van de werking van het Verdrag kennis worden gegeven aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland.

Voor de gebieden waarop de uitbreiding betrekking heeft, treedt het Verdrag in werking op de zestigste dag na de in het vorige lid vermelde kennisgeving.

Artikel30

Dit Verdrag blijft gedurende vijf jaren van kracht, te rekenen van de datum van inwerkingtreding overeenkomstig artikel 27, eerste lid, zelfs voor de Staten die het later hebben bekraftigd, of die later tot het Verdrag zijn toegetreden.

Dit Verdrag wordt, behoudens opzegging, stilzwijgend telkens voor vijf jaar verlengd,

La dénonciation sera, au moins six mois avant l'expiration du délai de cinq ans, notifiée au Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

Elle pourra se limiter à certains des territoires auxquels s'applique la Convention.

La dénonciation n'aura d'effet qu'à l'égard de l'Etat qui l'aura notifiée. La Convention restera en vigueur pour les autres Etats contractants.

Article 31

Le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas notifiera aux Etats visés à l'article 26, ainsi qu'aux Etats qui auront adhéré conformément aux dispositions de l'article 28 :

- a) les signatures et ratifications visées à l'article 26;
- b) la date à laquelle la présente Convention entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 27, alinéa premier;
- c) les adhésions visées à l'article 28 et la date à laquelle elles auront effet;
- d) les extensions visées à l'article 29 et la date à laquelle elles auront effet;
- e) les désignations, opposition et déclarations mentionnées à l'article 21;
- i) les dénonciations visées à l'article 30, alinéa 3.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

FAIT à La Haye, le 16 novembre 1965, en français, et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas, et dont une copie certifiée conforme sera remise, par la voie diplomatique, à chacun des Etats représentés à la Dixième session de la Conférence de La Haye de droit international privé.

Pour la République Fédérale d'Allemagne :
sous réserve de ratification :
Karl Hermann Knoke.

Pour la Belgique :
Baron van der Straten-Wai Ilet,
21 janvier 1966.

Pour le Danemark:
(S.) illisible.
7 janvier 1969.

Pour les Etats-Unis d'Amérique :
William Royall Tyler.

Pour la Finlande :
Sigurd Von Numers.

Pour la France :
P. Siraud,
12 janvier 1967.

Pour Israël:
David Shaltiel,
26 novembre 1965

POUlla Norvège:
Gunnar Rogstad,
15 octobre 1968.

Pour les Pays-Bas;
J. Luns.

Pour la République Arabe Unie:
Sayed Fahmi.,
1er mars 1966.

Pour le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord:
Peter Garan,
10 décembre 1965.

Pour la Suède ;
(S.) illisible.
4 février 1969.

Pour la Turquie:
V. Haiefoglu.
11 juin 1968.

De opzegging moet ten minste zes maanden voor het einde van de termijn ter kennis worden gebracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland.

De opzegging kan zich beperken tot enkole der gebieden waarop het Verdrag van toepassing is,

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte van de Staat die haar heeft gedaan. Het Verdrag blijft van kracht voor de andere Verdragsluitende Staten,

Artikel 31

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland doet de Staten bedoeld in artikel 26, alsmede de Staten die zijn toegetroeden overeenkomstig de bepalingen van artikel 28, mededeling van:

- a) de ondertekeningen en bekraeutigingen bedoeld in artikel 26;
- b) de datum waarop het Verdrag overeenkomstig de bepalingen van artikel 27, eerste lid in werking treedt;
- c) de toetredingen bedoeld in artikel 28, en de datum waarop deze van kracht worden;
- d) de uitbreidingen bedoeld in artikel 29, en de datum waarop zij gevuld hebben;
- e) de aanwijzingen, bezwaren en verklaringen genoemd in artikel 21;
- i) de opzeggingen bedoeld in artikel 30, derde lid,

TEN BLIJKE WAAR VAN de ondertekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te 's-Gravenhage, de 15e november 1965, in de Franse en de Engelse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in één exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Nederlandse Regering en waarvan een gewaardeerde afschrift langs de diplomatische weg zal worden toegegeven aan elk der Staten die vertegenwoordigd zijn geweest op de tiende zitting van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht..

Voor de Bondsrepubliek Duitsland,
onder voorbehoud van bekrachtiging :
Karl Hermann Knoke.

Voor België:
Baren van der Straten-Waillet.
21 januari 1966.

Voor Denemarken:
Onleesbare handtekening.
7 januari 1969.

Voor de Verenigde Staten van Amerika:
William Royall Tyler.

Voor Finland:
Sigurd Van Nurmers.

Voor Frankrijk;
P. Siraud.
12 januari 1967.

Voor Israël:
David Shaltiel..
25 november 1965

Voor Noorwegen :
Gunnar Rogstad.
15 oktober 1968.

Voor Nederland:
J. Luns.

Voor de Verenigde Arabische Republiek:
Sayed Fahmi..
1 maart 1966.

Voor het Verenigd Koninkrijk van het Groot-Brittannië
en Noord-Ierland:
Peter Garan.
10 december 1965.

Voor Zweden:
Onleesbare handtekening.
4 februari 1969.

Voor Turkije:
V. Haiefoglu.
11 juni 1968.

Annexe à la Convention

Formules de demande et d'attestation

DEMANDE

AUX FINS DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION A L'ETRANGER
D'UN ACTE JUDICIAIRE OU EXTRAJUDICIAIRE

Convention relative à la signification et à la notification à l'étranger
des actes judiciaires ou extrajudiciaires en matière civile ou commerciale
signée à La Haye, le 15 novembre 1965

Identité et adresse du requérant

.....
.....
.....
.....

Adresse de l'autorité destinataire

.....
.....
.....
.....

Le requérant soussigné a l'honneur de faire parvenir - en double exemplaire - à l'autorité destinataire les documents ci-dessous énumérés, en la priant conformément à l'article 5 de la Convention précitée, d'en faire remettre sans retard un exemplaire au destinataire, savoir :

(identité et adresse) .....

.....
.....

a) selon les formes légales (article 5, alinéa premier, lettre a) *.

b) selon la forme particulière suivante (article 5, alinéa premier, lettre b) * .

.....
.....

c) le cas échéant, par remise simple (article 5, alinéa 2) *.

Cette autorité est priée de renvoyer ou de faire renvoyer au requérant un exemplaire de l'acte - et de ses annexes - avec l'attestation figurant au verso.

E71uméTation des pièces

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Fait à ....., le .....

Signature et/ou cachet

.....
.....

- Rayer les mentions inutiles.

Bijlage bl] het Verdrag

Aanvraagformulier en formulier voor een verklaring

AANVRAAG TOT BETEKENING OF KENNISGEVING IN HET BUITENLAND
VAN EEN GERECHTELijk OF BUITENGERECHTELijk STUK

Verdrag Inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland
van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke zaken en in handelseaken,
ondertekend te 's-Gravenhage, 15 november 1965

Adres van de Autoriteit
voor wie de aanvraag bestemd is

.....
.....
.....
.....

Naam en adres van de aanvrager

.....
.....
.....
.....

De ondergetekende aanvrager heeft de eer de hieronder genoemde stukken in tweevoud te doen toekomen aan de autoriteit voor wie de aanvraag bestemd is met het verzoek een exemplaar hiervan, overeenkomstig artikel 5 van het hierboven genoemde Verdrag onverwijld te doen afgeven aan degene voor wie het stuk bestemd is, te weten:

(naam en adres) .....
.....

a) met inachtneming van de wettelijk voorgeschreven vormen (artikel 5, eerste lid, onder a) :::

b) met inachtneming van de volgende bijzondere vorm (artikel 5, eerste lid, onder b) :::: .....

.....
.....
.....

c) eventueel door eenvoudige afgifte (artikel 5, tweede lid) ::.

De auverttein wordt verzocht een exemplaar van het stuk - en van de daarbij behorende bijlagen ::- met de aan keerzijde bedoelde verklaring, aan de aanvrager terug te zenden of te doen terugzenden,

Opsomming der stukken:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Gedaan te .....,

Handtekening en/of stempel,

•Doorhalen wat niet van toepassing is,

Verso de la demande

ATTESTATION

L'autorité soussignée a l'honneur d'attester conformément à l'article 6 de ladite Convention,

1. que la demande a été exécutée :

- le (date) .....
- à (localité, rue, numéro) ....., ...
- .....
- dans une des formes suivantes prévues à l'article 5 :
  - a) selon les formes légales (article 5, alinéa premier, lettre a) :
  - ii) selon la forme particulière suivante : .....
  - .....
  - c) par remise simple *.

Les documents mentionnés dans la demande ont été remis à :

- (identité et qualité de la personne) .....
- .....
- (liens de parenté, de subordination ou autres, avec le destinataire de l'acte) .....
- .....

2. que la demande n'a pas été exécutée, en raison des faits suivants * :

.....
.....
.....

Conformément à l'article 12, alinéa 2, de ladite Convention, le requérant est prié de payer ou de rembourser les frais dont le détail figure au mémoire ci-joint *.

Annexes

— èces renvoyées : .....

.....

.....

Le cas échéant, les documents justificatifs de l'exécution :

Fait à ....., le .....

Signature et/ou cachet.

* Rayez les mentions inutiles.

VERKLARING

De ondergetekende autoriteit heeft de eer overeenkomstig artikel 6 van het genoemde Verdrag te verklaren,

1. dat aan de aanvraag is voldaan "

(datum) .....

te (plaats, straat, nummer) .....

— in een der navolgende vormen, bedoeld in artikel 5:

- a) met inachtneming van de wettelijk voorgeschreven vormen (artikel 5, eerste lid, onder a).
b) met inachtneming van de volgende bijzondere vorm * : ..... - . _ - " ....., " .. ..
c) door eenvoudige afgifte •.

De in de aanvrage genoemde stukken zijn aangegeven aan:

— (naam en hoedanigheld van de persoon) .....

— verhouding tot degene voor wie het stuk bestemd Is (verwantsehang dienstbetrekking óf andere verhouding) : .....

2. dat aan de aanvraag niet is voldaan om de volgende redenen *

Overeenkomstig artikel 12, tweede lid, van genoemd Verdrag, wordt de aanvrager verzocht de in bijgaande staat gespecificeerde kosten te betalen of terug te betalen.

Bijlagen

Teruggezonden stukken : . - . - . - . - . - .

Eventueel stukken ten bewijze dat aan de aanvraag uitvoering is gegeven: .....

Gedaan te ..... ,.....

Handtekening en/of stempel,

- Doorhalen wat niet van toepassing is.

ELEMENTS ESSENTIELS DE L'ACTE

Convention

relative à la signification et à la notification à l'étranger des actes [judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale, signée à La Haye, le 15 novembre 1965

(article 5, alinéa 4)

Nom et adresse de l'autorité requérante : .....

.....
.....

Identité des parties * : .....

.....
.....

ACTE JUDICIAIRE **

Nature et objet de l'acte : .....

.....
.....

Nature et objet de l'instance, le cas échéant, le montant du litige : .....

.....
.....

Date et lieu de la comparution ** ; .....

.....
.....

Juridiction qui a rendu la décision ** : .....

.....
.....

Date de la décision ** : .....

Indication des délais figurant dans l'acte *** : .....

.....
.....

ACTE EXTRAJUDICIAIRE **

Nature et objet de l'acte : .....

.....
.....

Indication des délais figurant dans l'acte ** : .....

.....
.....

* S'il y a lieu, identité et adresse de la personne intéressée à la transmission de l'acte.

** Rayer les mentions inutiles.

AARD EN ONDERWERP VAN HET STUK

Verdrag
inzake de betrekking en de kennisgeving in het buitenland
van gerechtelijke en bultengerechtelike stukken in burgerlijke zaken en in handelszaken,
ondertekend te 's-Gravenhage, de 15e november 1965.

(artikel 5, vierde lid)

Naam en adres van de aanvragende autoriteit ; .....
.....

Naam en adressen van de partijen •• : .....

GERECHTELUKSTUK**

Aard en onderwerp van het stuk ; .....

Aard en onderwerp van de eis, eventueel de grootte van het gevorderde bedrag : .....

Datum en plaats van de verschijning in rechte ** : .....

Gerecht dat de ~~beslissing~~ heeft gegeven ** : .....

Vermelding van de in het stuk genoemde termijnen: .....

BUITENGERECHTE UJK ... STUK ~".

Aard en onderwerp van het stuk ; .....,.....,.....

Vermelding van de in het stuk genoemde termijnen ** : .....

* Eventueel naam en adres van de persoon die bij de overmaking van het stuk belang heeft.

** Doorhalen wat niet van toepassing is.